

2005. május

XXXII./5.

mpu|zus

A Műegyetem Villamosmérnöki és Informatikai Karának képviselőjének lapja

Nem látszik rajtam, de szépíróként indultam

Interjú dr. Galántai Zoltánnal

Tanárinterjú

Veszely for president

Public Private Partnership

ingyenes

Médiakonferencia?! Csak mese...

KÖSZÖNTŐ

Kovács Béla - hívjon bármikor, azonnal jövők, ingyenes kiszállással. Egy ilyen feliratú névjegyet tartok a kabátom zsebében már hónapok óta. Fogalmam sincs, hogyan került oda, hovatovább ki az a Kovács Béla, és milyen szolgáltatásokat vehetnék igénybe, ha ingyenesen kiszállna hozzám. Viszont azt hiszem, zavarba, ha nem lenne ott. Mondjuk kiraknám véletlenül, vagy elhagynám. Elveszne a biztonságérzet: nem lenne Béla, akire mindig számíthatok, ha szükségem van rá jön, hívhatom bármikor. Ingyenes kiszállással.

A Béla-féle névjegykártya nyújtotta biztonságérzettel indultam el március közepén Pécsre is, a hagyományos MESE-médiakonferenciára (a MESE nem más, mint a felsőoktatási lapokat tömörítő Magyar Egyetemi és Főiskolai Sajtóegyesület). Valamiért nálam hagyomány, hogy a médiakonferenciák programjának nagy részét kihagyom. Ennek valószínűleg az az oka, hogy már címeik alapján sem érdekelnek az olyan sokatmondó programok, mint „A felsőoktatási média és az új kihívások”, „A felsőoktatásban tanuló médiahasználati szokásai”, „Média, felsőoktatás – múlt és jövő” – ahogy mostanság mondani szokás – bullshit. A kimondottan spam-előadásokat már szintén reflexből hagyom ki, ilyen például a „Diákhitel bemutatkozás” (minden évben), vagy az „Elektronikus szerkesztőségi rendszer és az egyetem”, mindez egy informatikai cég képviselőjétől.

Ugye egyetért velem a kedves Olvasó, hogy a fenti program – hiába, hogy étkezéssel és szállással együtt kínálják – nem ér meg majdnem tízezer forintot és két és fél napnyi idő elpazarlását? Hogy akkor mégis miért mentünk el a médiakonferenciára? Azért, mert van a programnak egy-két izgalmasabb része is: felsőoktatási lapok szerkesztőségeinek bemutatkozása, az Év Írása díjak átadása. Itt nagyon jól lehet ismerkedni más szerkesztőségekkel, és meg lehet nézni, hogy egy országos szintű szervezet melyik hallgatói lapokat tartja adott évben a legjobbnak.

Meg lett mondva (sic!) a szervezőknek, hogy mi (Impulzus) csak és kizárólag ezeken a programokon szeretnénk részt venni, se étkezést, se szállást, se egyéb szolgáltatást nem kérünk. Jövünk, látunk, aztán már megyünk is. Így is érkezünk meg Pécsre a konferencia második napjának délutánján. Erre nekünk lett megmondva, hogy debizony fizessünk csak a részvételért párezer forintot, ha már ott vagyunk. Mert hogy így állapodtunk meg. Pedig nem.

A szervezőknek előre jeleztük, hogy milyen mértékben szeretnénk a rendezvényen részt venni, és rákérdeztünk, hogy ez anyagilag hogyan oldható meg. Természetesen semmilyen választ nem kaptunk, csak a helyszínen, amikor már késő volt ellenkezni. Mi

mégis megtettük, jól meg is kaptuk a MESE elnökétől (aki egykor BME-s hallgató volt, és egyébként minden tisztelem az övé), hogy mennyire nem tiszteljük a Katikát... izé, Editkét... ja, megvan, az etikát! Bezzeg a többi újság, akik szintén csak azért jöttek, hogy bemutatkozzanak, meg megnézzék, hogy nyertek-e valamit, ennek ellenére itt vannak két és fél napon keresztül.

Nos, kedves MESE-elnök úr, először is úgy gondolom, hogy nem volt a résztvevők között olyan, aki az utolsó este programja miatt szenvedtél végig az egész konferenciát. Másrészt majdnem kicsúszott a számon már a helyszínen is, hogy számoljuk inkább össze, hogy a BME-s lapoknak (is) mennyi pénzzel tartozik az egyébként hirdetési ügynökségként is funkcionáló MESE, aztán ahhoz képest nyugodtan elfelejthetjük a mi ki nem fizetett pár ezer forintos konferenciárészvételi-díjunkt. Ha meg már az etikánál tartunk, részemről azt nem tartom etikusnak, hogy szegény hallgatói újságírók szemét kamuprogramokkal szűrjék ki, és még fizetniük is kell érte. Tessék normális konferenciát szervezni, akkor szívesen elmegyünk két és fél napra, és még pénzt is áldozunk rá.

Egyébként Pécsen nagyon finom helyi jellegzetesség a lepény, amiből ha egyet elfogyaszt az ember, akár fél napra is jól lakik, és még így is kevesebbet költött, mint a konferencia részvételi díja lett volna – szintén egy fél napra. A maradék pénzből pedig meg lehet látogatni a helyi szórakozóhelyeket: Csalogány presszó, szombat este, whisky-kóla csak 300Ft. Néhány kör, és annyi bullshitet hallhat/mondhat az ember, amennyit csak akar. Ha pedig megunná, vagy úgy érzi, túl sokat ivott, hívja csak Kovács Bélát, és ő jön. Ingyenes kiszállással.

Kereskényi Balázs

Azért mégis ottmaradtunk a díjkiosztón. Az „Év Fotója 2004” díjat Erdőhegyi Luca kapta, a KÁTÉ-ban (a Gépészmérnöki Kar lapja) megjelent képeiért. Neki ezúton is szívből gratulálunk, és örülünk, hogy idén is volt műegyetemi újság a díjazottak között. Reméljük jövőre ismét találkozunk, egy színvonalas konferencián.

Az **Impulzus** a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai Kara Hallgatói Képviselőtársainak lapja. Készült a Multiszolg Bt. és az Egyetemi Hallgatói Képviselőtársainak támogatásával.

XXXII. évfolyam 5. (380.) szám. Megjelenik 2200 példányban. Lapzártá: 2005. március 28.

Felelős kiadó: Fejes Róbert, a HK koordinátora **Felelős szerkesztő:** Turi Dávid **Főszerkesztő:** Kereskényi Balázs IV. Info.

Nyugalmazott főszerkesztő: Bacsárdi László V. Info **Főszerkesztő-helyettes:** Gyöngyösi Péter III. Info. **Címlap:** Inti, Jimmi

Tördelőszerkesztők: Gyebrán Gábor IV. Info., Mattyasovszky János I. Info **Fotó, rajz:** Impulzus, Gulyás Csaba IV. Info

Írták és szerkesztették:

Bacsárdi László V. Info., Barkóczi Gergely II. Vill., Braun Krisztna I. Info., Csonka Gábor I. Info., Dézsi János I. Info., Géczy Attila I. Vill., Gyebrán Gábor IV. Info., Gyöngyösi Péter III. Info., Horváth Barbara III. Vill., Horváth Gergely IV. Vill., Kereskényi Balázs IV. Info., Kéri András V. Info., Kokas Zsolt IV. Info., Koncz Péter I. Vill., Lustyik Tamás IV. Info., Orcsik Antal II. Info., Vaskó Richárd I. Info.

Továbbá: Markert László András III. Info

Szerkesztőségi gyűlés minden hétfőn 19.00 órától. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

ISSN 1418-0529 (Nyomtatott) ISSN 1588-0745 (Online)

Cím: Impulzus szerkesztőség, Schönherz Kollégium, 1117 Budapest, Irinyi J. u. 42., 819. szoba

Tel.: 372-5141 **Fax:** 372-5139 **E-mail:** impulzus@impulzus.com **WWW:** <http://www.impulzus.com/>

HK news

A Hallgatói Képviselőt pályázatot hirdet a 2005. évre, szakmai témájú rendezvényre való kiutazás támogatására.

A pályázatot mindazok igénybe vehetik, akik szakmai célú külföldi rendezvényen vesznek részt. Pályázni lehet nemzetközi kongresszuson, konferencián, szemináriumokon való részvétellel, illetve egyéb, a tanulmányi előmenetel céljából fontos utazások támogatására.

A pályázaton elnyert összeg csak és kizárólag a kiutazás költségének részleges fedezésére használható fel; egyéb, a kinttartózkodás során felmerülő kiadások nem finanszírozhatók belőle.

Pályázhat minden nappali tagozatos, államilag finanszírozott képzésen lévő, a Villamosmérnöki és Informatikai Karon aktív tanulmányi, normál pénzügyi státusszal rendelkező hallgató. A támogatás félévente egy alkalommal vehető igénybe. A támogatás összege az utazási költség 50%-a, maximum 20000 Ft. A pályázat keretében költségfedezet előzetesen nem adható, és nem előlegezhető.

A pályázatot írásos formában kell benyújtani a Hallgatói Képviselőhöz. A pályázatnak tartalmaznia kell:

- az utazás megkezdésének időpontját, időtartamát, pontos helyszínét;
- az esemény előzetes programját, a pályázó szerepkörét a rendezvényen, a rendezvényt lebonyolító szakmai szervezet(ek) megnevezését;
- egy egyetemi oktató írásos ajánlását, amelyben megerősíti a hallgató rendezvényen való részvételének szakmai szempontból való jogosultságát;
- előzetes útiköltség-kalkulációt;
- az igényelt támogatás összegét.

A pályázat utólagos finanszírozású, ezért a rendezvényről való hazautazás után benyújtandó még:

- részletes szakmai beszámoló a rendezvényről
- a megtartott előadás vagy a szereplés írásos dokumentumai
- menetjegyek és az ezekről a pályázó nevére kiállított számla másolatai
- a kinttartózkodást igazoló hivatalos dokumentum a rendezvény szervezőitől.

Utazási költség címén elszámolható:

- turista-osztályú repülőjegy, repülőtéri illeték;
- II. osztályú vasútjegy, illetve távolsági autóbuszjegy;
- adott országon belüli II. osztályú vasúti, vagy autóbusz költség abban az esetben, ha a rendezvény nem abban a városban van, ahol a repülőtérről;
- személygépkocsival való utazás esetén az elszámolás alapja a II. osztályú vonatjegy ára, az utazás időpontjában érvényes MÁV igazolás alapján. Ha egy gépkocsiban azonos célból és azonos rendezvényre többen is utaznak, akkor is csak egy vonatjegynek megfelelő összeg számolható el valamelyik kedvezményezett által.

A pályázat csak az utazás megkezdését megelőző időpontban adható be. A Hallgatói Képviselőt a támogatás igénybevehetőségéről a pályázat benyújtását követő 14 napon belül dönt, abban az esetben is, ha az utazás ezen időtartamon belül már megkezdődött.

A Hallgatói Képviselőt fenntartja magának a jogot, hogy esetleges külső szakértői vélemény igénybevételével saját maga ítélje meg a rendezvény szakmaiságát és így az igényelt támogatásra való jogosultságot.

Benyújtási határidő: folyamatos. Elbírálás és döntés: folyamatos.

Tartalom

Médiakonferencia?! Csak mese...	2
<i>„Egyébként Pécsen nagyon finom helyi jellegzetesség a lepény...”</i>	
HKnews	3
Tartalom	3
<i>Ez.</i>	
A szépirodalomtól a távoli jövőig	4
<i>Interjú Galántai Zoltánnal</i>	
Második reneszánsz	7
<i>Public Private Partnership – Miből lesz a kollégium?</i>	
Veszely for president!	8
<i>„Tanár úr, már tízezer felett vagyunk.”</i>	
ITsecurity workshop	10
<i>„Nem, nem az a bolt, ahol munkát lehet venni. Szakmai hét, azt hiszem, ez a legkorrektebb fordítása a szónak. Legalábbis abban az értelemben, ahogy nekünk kéne tekinteni rá.”</i>	
Nyomdatörténeti barangolások – második rész	11
<i>A számítástechnika lehetővé tette, hogy olyan nyomtatványok, könyvek és egyéb nyomdai termékek jöjjenek létre, melyekről 100 éve még nem is álmodhattunk.</i>	
Matyi és a haverok	14
<i>„...ez az előadás egy szombat délutánra egész jó, ha valaki csak szórakozásra vágyik, mindenféle komolyság nélkül...”</i>	
Goldfinger – Open Your Eyes	15
<i>„Wayne Gretzky, the only man I'd have sex with...”</i>	
Naplopók	15
Kalandozások Európában	16
<i>Pozsonyban jártunk</i>	
A Főzelékfaló Ételbár	17
Utcanevek nyomában	18
<i>„Móricz Zsigmond szinte minden ismerősét megformálta regényeiben.”</i>	
Mediterrán órák	20
<i>Utánanéztünk, mi is van Pécsen (az Interneten kívül)</i>	
U Make The Rules – We Make The Noise	21
<i>Mayday 2005</i>	
Home, sweet home – Piszkos ügyek	23
<i>„Hogy elkerüljük a további értelmetlen vérontásokat és atrocitásokat, úgy döntöttünk, [...] megvizsgáljuk, kinek a feladata kivinni a szemetet a szobából.”</i>	
A GYSEV legújabb sikerei	23

A szépirodalomtól a távoli jövőig

TANÁRINTERJÚ

Interjú dr. Galántai Zoltánnal

Az előző számunkban elkezdett irányvonalat követve ezúttal Dr. Galántai Zoltánhoz, a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Innovációmenedzsment és Technikatörténet Tanszékének egyetemi docenséhez látogattunk el. A Delta egykori főszerkesztője, aki a magyar Nagy Testvér díj alapításában is részt vett, jelenleg az egyetemi tanítás mellett egy kutatócsoport irányításával is foglalkozik. Előadásait nagy létszámú hallgatóság jellemzi, és szinte nincs olyan villanykaros, aki valamelyik tárgyát ne hallgatta volna.

– Ön a multidiszciplináris műszaki tudományok, egészen pontosan az informatikai tudományok és filozófiai tudományok doktora. Hogyan fér össze ez a két terület?

– Nagyon egyszerűen: egy Ph.D.-ben. Vitathatatlanul jól hangzik. Még a boldogult nyolcvanas években végeztem, a rendszerváltás előtt. Volt egy egyetemközi szak a Műegyetem, a Filozófiai Intézet, az ELTE-BTK és a ELTE-TTK együttműködésében: a tudomány és technika elmélete, története és metodológiája. Három évig létezett, összesen ötven végeztük el. Ez adta az alapot a későbbi Ph.D.-hez.

– A *Találmányok és érdekességek* című tárgy ötlete honnan jött?

– Egyik tanárom révén kerültem ide a Műegyetemre, kezdetben aspiránsként. Néhány év múlva felmerült, hogy érdemes lenne egy kurzust indítanom. Akkoriban az volt a divat, hogy ilyen nevet választottunk, mint Tudomány és technika a XX. században, vagy Mit tudtak a régiek. A tárgy anyaga nem állandó, szeretném, ha arról szólna, hogy folyamatosan frissíteni kell az ismereteket, hisz ami tíz évvel ezelőtt korszerű és érdekes is volt, az mára elavult vagy érdektelen.

– Sokan járnak be az órájára?

– Remélem, hogy inkább járnak az emberek órára mint sem, mert különben nem sok értelme van annak, amit csinálók. Most egy négyszáz fős termet megtöltünk egy ötszáz fős kurzussal. De vitathatatlan, hogy a hallgatók is olyanok, mint a természeti törvények: a legkisebb ellenállás irányába törekednek.

– Ha ilyen sokan bejárnak, akkor miért van szükség *Találmányok és érdekességek*ből a félév végi összefoglaló órára, ahol elmondja, hogy mire lehet számítani a ZH-n? Nekem úgy tűnt, azoknak van, akik nem követték annyira az eseményeket.

– Ha hivatalos magyarázatot akarok adni, azt mondom, nagyon sokat beszélnek a félév közben, nagyon nagy mennyiségű példát mondanak el, és az a tapasztalatom, hogy sok egyetemistának gondot jelent a lényegyet leszűrni. Tavaly Számítógépes kultúrából – ez egy másik tárgyam – néhányaknak egy könyvet jelöltem ki elolvasásra, és abból teljesen triviális kérdéseket tettem föl, a legalapvetőbb kérdéseket. A hallgatók, akik átvették a könyvet, egyszerűen nem jöttek rá, hogy az a lényeg. Attól tartok, hogy akár a hallgatók beállítottsága miatt, akár azért, mert a társadalomtudomány egészen más, mint a műszaki tudományok, szükség van arra, hogy összefoglaljam, mik a szükséges dolgok. Nem érdekel, hogy a hallgatók hányast kapnak, nyilvánvalóan nem kapok se több se kevesebb pénzt, ha valaki jó vagy rossz jegyet kap. Azt szeretném elérni, hogy valamilyen nagyon minimális, de használható tudást, szemléletet vigyenek el magukkal. Ezt a szemléletet nagyon kíválsón be tudom mutatni egymillió történeten keresztül, ahol mondatonként

van egy évszám, de nem az a cél, hogy ezt jegyezzék meg.

A nem hivatalos magyarázat az, hogy valóban egyszerűbb a hallgatóknak, ha összefoglalom a dolgokat. Nem csak én tartok ilyen összefoglaló órákat, nem is én találtam ki.

– Elég sok hallgató jár Önhöz. Mennyire alapos a ZH-javításnál?

– Ha valaki kíváncsi rá, hogy miért kapott ilyen vagy olyan jegyet, akkor természetesen megnézheti a dolgozatát. Egyébként minden mondatot el szoktam, illetve szoktunk olvasni.

– Hallottunk olyanokat, hogy ugyanazokra a válaszokra más jegyet lehet kapni...

– Biztosítom a hallgatóknak, hogy meg lehessen nézni a dolgozatot, és megmagyarázom, hogy miért azt az érdemjegyet kapták. A másik, hogy nem csak én javítom a dolgozatot. Ajánlatos kiszámolni: most van 1364 hallgatóm, és egy dolgozat javításához tíz perc szükséges. Szerintem nincs annyi perc a vizsgaidőszakban, hogy mindezt ki lehessen javítani. A harmadik, hogy nagyon sokszor találkozni azzal, hogy a hallgató azt mondja, „De igen, én azt írtam”, de nem azt írta, egészen egyszerűen nem azt jelenti, amit írt, mint amit kellene. Gondolt valamire, odaírt egy-két szót. Mindig ki szoktam hangsúlyozni, hogy nem fogadom el, ha célozgatás szintjén repkednek a szavak.

– Az előbb említette, hogy van egy másik tárgya is, a *Számítógépes kultúra*, amely kisebb létszámú.

– Azért a régi 20-30 hallgató létszám is megnőtt azóta, most papírforma szerint háromszázan járnak rá. Valamiért nagyon sokan jelentkeztek az utóbbi félévekben.

– Talán azért, mert elterjedt, hogy könnyű jó jegyet szerezni.

– Az utóbbi tíz évben mindig ugyanaz volt a számonkérés, tehát nem hinném, hogy ez az oka. Amúgy nem nehéz belőle jó jegyet szerezni... Megint azt tudom mondani, hogy ez nagyon vicces történet. Különösen, hogy éppen most változtattam meg a követelményeket, eddig ugyanis lehetett házi dolgozatot írni, ami nagyon idegesítő sport volt, legalábbis számomra. Ha valaki írt egyet, akkor elolvastam egyrészt a dolgozatot, másrészt meg ellenőriztem, hogy nem az internetről másolta-e össze, és az esetek fájdalmasan sok részében derült ki, hogy másolt volt a dolgozat.

– Ezt hogyan ellenőrizte?

– Két módszerrel. Az egyik, ha az ember már nagyon sok dolgozatot elolvas, akkor kialakul benne egy kép, hogy egy műegyetemista hogyan fogalmaz. Ilyenkor érdemes beírni egy mondatot a Google-be, és az mosolyogva kiadja a tíz legjobb találatot.

A második példaként tegyük fel, hogy valaki írta a XX. századi magyar sakkprogramok történetéről. Senki nem írt erről, úgyhogy nyugodtan példálózhatok ezzel. Ekkor – feltéve, hogy nem ismerem a

szakirodalmat – beírom a kulcsszavakat, s a Google kiadja azokat az oldalakat, ahol a kulcsszavak előfordulnak. Onnantól kezdve egészen gyorsan ki lehet deríteni, honnan másolták. Okoztam ezzel önmagamnak is, és másoknak is kellemetlen meglepetéseket. Olyan emberekről derült ki, hogy másoltak, akikről nem tétéleztem fel. Pedig igen, akár egész weboldalakat is. Nem akarom elítélni őket, mert pont elég, ha elégtelent kapnak, de nekem nem fér össze az etikai elvárásaimmal. Ha kiteszik az idézőjelet, az már egy egészen más történet.

– *A Számítógépes kultúra órán sokat beszélt a különböző operációs rendszerekről, és ebből kiderült, hogy az egyiket nem nagyon szereti. Minek köszönhető ez?*

– Van egy elméleti, meg egy gyakorlati oka. A Microsofttól akkor búcsúztam el, amikor egy üres folderra rákattintva összeesett az operációs rendszer. A fő probléma viszont az, hogy számomra a Microsoft nagyon megtestesíti azt, hogy egy olyan világban élünk, ahol egy multinacionális cég – és nem csak a Microsoft – nagyon nagy mértékben tudja érvényesíteni a saját érdekeit a felhasználó érdekeinek rovására.

Nem azt mondom, hogy a Microsoft a rossz, hanem azt, hogy ilyen multik vannak, akik ezt meg tudják valósítani és meg is teszik. Tehát ad absurdum, ha a Linux lenne a legelterjedtebb – ami 2010-ig biztosan nem fenyeget –, akkor valószínűleg ugyanilyen minősítést kapna, mint a Microsoft. Megmagyarázom, mire gondolok. A Linuxot az emberek szerelemből csinálják – ez esetben nem a pénzes disztribúcióról beszélünk –, és az a céljuk, hogy csináljanak egy jó operációs rendszert. A Microsoft viszont egy üzleti vállalkozás, és ha tud csinálni egy olyan szoftvert, amit megvesznek az emberek, akkor onnantól kezdve minden perc, amit hibajavítással és a minőség javításával tölt, az a jövedelmezőség rovására megy. Nem várhatjuk, hogy a Microsoft más legyen, mindezenre nem szeretem.

– *Kicsit távolodjunk el az egyetemtől. A stop.hu, a Jövőnéző és a Delta kapcsán is találkozhatunk az Ön nevével. Hogyan kötődik tudományos ismeretterjesztéshez?*

– Fontosnak tartom a tudományos ismeretterjesztést, számomra az oktatás is nagyrészt erről szól, az információ átadásáról. Egy történeti véletlen folytán jutottam el egy producerhez, ő rángatott bele a Jövőnézőbe, és onnan már magától ment az egész. Az előnye a tudományos ismeretterjesztés volt, a hátránya pedig az, hogy tudományos ismeretterjesztés volt, ami nem azonos a tudomány művelésével. Amikor a Deltát főszerkesztettem, semmi másra nem volt időm. Nem azt mondom, hogy nem csináltam szívesen, de örültem neki, hogy vége. Most már nem vállalnám be.

– *Hogyan telt a Delta főszerkesztőjének egy napja?*

– Valamilyen módon ki kellett választani, hogy mik legyenek a műsorok anyagai. Magyar és külföldi anyagokból egyaránt dolgoztunk. Kitaláltam, hogy Magyarországon kihez lenne érdemes elmenni forgatni, és ki menjen el. Meg kellett írni a scripteket. Tudják, ez az a szöveg, ami azalatt megy, miközben bemutatják a japán halászok munkáját. Külföldi anyagoknál az angol szövegből indultunk ki, de mi nagyon megváltuk az anyagokat, hogy gyorsabb legyen és több férjen bele az adásba, mert viszonylag rövid volt a műsoridőnk. Másrészt megpróbáltunk beletenni plusz információkat is.

Zárójelben jegyzem meg, hogy amikor először scriptet írtam, akkor Kautzky Armand, aki a hangalámondó volt, őrvöngve jött ki a hangalámondó szobából, hogy ezt biztosan valami géppel fordították. Nos, az a gép én voltam. Az angol annyira rövidebb, hogy amit el lehet mondani az adott idő alatt, az magyarul végtelenül túllóg, és ezért meg kell vágni. A magyar kép alá is kellett felírat, valamint a bejátszásokat felkonferáló Kudlik Júliának is el kellett készíteni a szövegeket. Minden egyes percnyi Deltával minimum egy órát dolgoztam, és nem csak én foglalkoztam vele. Egy

nagyon érdekes és sajátos műfaj, de mindenkit óvok tőle.

– *Miért kellett abbahagyniuk?*

– Anno 2000. december 17-én 12 óra 40 perckor rúgtak ki. Csörgött a mobilom, hogy holnap már ne menjünk, nem mi készítjük a Deltát. Nem mondták, hogy miért rúgtak ki. Előttünk volt egy stáb, aki csinálta a Deltát, fogalmam sincs, hogyan csinálták. Aztán jöttünk ki, fogalmam sincs, hogy miért. Talán a televízió belüli erőviszonyok változhattak.

– *Említette, hogy nem látta az előző stáb által készített adásokat. Az Ön által készített Deltákat sem nézte meg?*

– Nem, soha. Nem akartam felidegesíteni magamat. Alapszabály, hogy tévéműsorokban nem nézem meg, rádióban nem hallgatom meg magam. Teljesen felesleges azon bosszankodni, miért mondtam úgy, ahogy. Két más ok is volt. Nincs tévénk, és ez önmagában korlátozó tényezőnek minősül. Egészen pontosan van egy készülékünk, amire egy videomagnó van kapcsolva, és a gyerekek meg tudják nézni a hihetetlenül igényes Oroszlánkirály 2-t a Múllalál váltogatva. Másrészt azért nem, mert szerintem televíziót nézni szemébe dobott idő. Nyáron, ha elmegyünk nyaralni, akkor egy hétig nézzük, akkor megállapítjuk, hogy milyen jó, hogy nincsen otthon. Ha csak a Cartoon Networkre lehetne előfizetni, akkor talán lenne, de ilyen szolgáltatás nincs. Az internetről be lehet szerezni a szükséges híreket, sokkal gyorsabban és sokkal többet.

– *Gondolom a stop.hu is egy érdekes tapasztalat volt. Hogyan került oda?*

– A Stop! megvette a Jövőnéző internetes ismeretterjesztő hírlevelet, így kerültem oda, aztán különböző okokból én lettem a főszerkesztő. Megtanultam egy szakmát, annak durva vetületeivel együtt: amikor megfenyegetik az újságírókat, meg amikor megmondják, mit lehet tenni és mit nem. De hosszú távon ez is favágásnak minősül, legalábbis számomra.

– *De az írás már korábban indult. A kilencvenes években elég sok fantasztikus könyvet írt álneven. Hogyan jött a sci-fi író korszaka?*

– Nem látszik rajtam, de szépíróként indultam. Irodalmi ösztöndíjam volt, máig tagja vagyok a Szépírók Társaságának. Science fictionöket is írtam, de van három-négy regényem is. Számomra nem különülnek el műfajilag, hiába, hogy az egyik címlapján marsi actionfigurák vannak, a másikon pedig téli erdő életlenül fényképezve. Nekem a science fiction mindig a korlátlan szabadságot jelentette, minden könyvem azt juttatja eszembe, hogy a lehetőségek korlátlanok, amit el tud képzelni az ember, azt meg is tudja írni.

Annai előnye van a science fictionnek a hagyományos irodalommal szemben, hogy a hagyományos irodalom területén általában nem érezek visszacsatolást a szerzőhöz az olvasóktól. Ehhez képest a science fiction rajongóknál közkedvelt tulajdonság, hogy az írókat különböző fórumokon anyázzák, ami egy közvetlen visszajelzés, persze nem a regények értékre vonatkozóan, hanem azazal kapcsolatban, hogy a kereskedelmi forgalomban fogynak-e a könyvek.

Én azért vándoroltam el íróként a science fiction felé, mert szerintem a legtöbb esetben az a helyzet a magyar irodalomban (bár vannak kivételek is), hogy az ember vagy dolgozik és alkot, ekkor nem ér rá lenni az irodalmi közéletben; vagy jelen van, de akkor nem ér rá dolgozni.

Sajnos mostanra a könyveim kiadója megszűnt, és nem kerestem újat, úgyhogy mondhatni ennek a történetnek mára már vége.

– *Mostanság inkább egyetemi kutatásokkal foglalkozik, akár a Távoli Jövő Kutatócsoport berkein belül is, aminek Ön a társalapítója.*

– Ez egy olyan kutatócsoport, ahol nem csak komoly, felnőtt kutatók vannak jelen, hanem egyetemisták is, és szerintem ettől lesz az igazi. Ami nekem nem tetszik az egyetemen, hogy nagyon nehéz a hallgatók felé kontaktust teremteni, még olyan viszonylag kis

csoportban is, mint a Számítógépes kultúra tárgy. A Képzőművészeti Főiskolán, ahol nagyjából huszonöten szoktak lenni egy órán, már a második alkalommal tudom, hogy na ez figyel, ez alszik, ez almat eszik és így tovább. Nagy létszámoknál ezt nem lehet megcsinálni.

Ez a kutatócsoport szerintem pont arra jó, hogy az ember rálásson másokra, és megpróbálja őket olyan irányba befolyásolni a kutatási területeket illetően, amerre érdemes.

– Mivel foglalkozik pontosan ez a kutatócsoport?

– Két dologgal. Deskriptív módon leírva, a távolijövő-kutatás az univerzum hosszú távú fennmaradásával, elképzelhető jövőjével és az intelligencia távoli jövőbeli létével foglalkozik.

Ez egy előremutató terület, viszonylag kevés szakirodalommal, és ebből következik a második terület, amivel foglalkozunk. Ehhez azt kell tudni, hogy a tudományok két részre bonthatók. Az egyik rész a keresztretjénnyfejtő tudomány – ez nem az én hasonlatom –, és ez is egy fontos terület, amiért ugyanúgy lehet Nobel-díjat kapni. A keresztretjénnyfejtés alatt értem például a periódusos rendszerben az elemek helyével kapcsolatos kutatásokat, miután Mengyelejev kitalálta a táblázatot. Ekkor a kutatók egy megadott szabályrendszerrel operálnak egy tudományon belül.

Amit mi csinálunk, azt ahhoz tudnám hasonlítani, mint amikor nyílik egy új, nagy tér, ami olyan, mint egy nagy evolúciós tér, ahol minden új és felfedezetlen. Még senki nem tette fel azt a kérdést – ez csak példa, mert pont ezt már feltette valaki –, hogy ha az emberiség kirajzik a tejútrendszerbe, akkor, ha szétszakadnak a kolóniák, milyen nyelven fognak kommunikálni egymással. Senki nem tette fel azt a kérdést komoly formában, hogy biológiailag hogyan fog alakulni az emberiség jövője.

Ez a terület lehetővé teszi, hogy rengeteg új kérdést tegyünk fel a tudományosság keretein belül maradván. Ráadásul, ha valaki – egy egyetemista – ezen irányokban nyomul, akkor megtanulhatja, hogy milyen egy workshopon, országos TDK-n szerepelni, és megfigyelheti, hogyan viszonyulnak különböző tudományos közösségek egy új tudományterülethez.

– Önnek része van a magyar Big Brother Díj alapításában is. Mesélje erről egy kicsit?

– A Privacy International találta ki 1998-ban, hogy a magánszférát legdurvábban megsértőknek Nagy Testvér Díjat ad. Ez tulajdonképpen egy citromdíj. Az odaítélése nem függ attól, hogy jogos-e vagy jogtalan a dolog, mert egy törvény meghozataláért is meg lehet kapni.

Azt mondanám, hogy ez a díj a társadalom élő lelkiismerete, aminek a célja, hogy a magánéletet legjobban megsértőkre ráirányítsa a figyelmet. Magyarországon az odaítélő zsűriben mostanra a témában leginkább jártas öt-hat jogász van benne, meg egy tudós és egy közéleti személyiség, és nehéz lenne ennél jelentősen jobb zsűrit összeállítani.

Nekem annyiban volt fontos szerepem a díj honosításában, hogy én találtam ki, hogy hozzánk is portolni kellene, majd Székely Ivánon keresztül – aki a téma nemzetközi híru szakértője, és aki pont az adatvédelemmel kapcsolatos előadásairól népszerű a Villanykaron is – felvettem a kapcsolatot a Privacy Internationallel.

De a Nagy Testvér Díj lényege a zsűri, és az, hogy ők hogyan dolgoznak. Nekem nincs beleszólásom, hogy ki kapjon díjat.

Nagy Testvér Díjat lehet kapni például azért, ha egy bekamerázott áruházban a videofelvételeket a dolgozók megfigyelésére használják. Vagy amikor az adatvédelmi biztos tavaly augusztusban azt nyilatkozta, hogy ha valaki bemegy egy áruház bekamerázott öltözőjébe, akkor ráutaló magatartással tudomásul veszi, hogy róla felvétel készül, ezért megkapta a díjat. A Privacy International történetében először kapott ilyen tisztú ember Nagy Testvér díjat.

– A Schönerherz Kollégiumban egy újfajta beléptetőrendszert talált ki a kollégium vezetése. Forgóvillákat helyeztek el a bejáratnál, amik a ki-bemenetelnél TIRIS kártyával nyílnak. Mindenkinek, aki ezeken át akar közlekedni – azaz be akar jutni az épületbe – le kellett húzatnia a TIRIS-t, hogy logolni lehessen a ki- és belépést. Ezenkívül kamerák is figyelik a forgalmat. Ön szerint ez a rendszer esélyes lenne egy egyetemi Big Brother Díjra?

– Tudnak a rendszerről a hallgatók?

– Igen, ki van plakátolva a rendszer használatának szabályzata.

– Nem áll elég információ a rendelkezésemre, de biztos, hogy ez nekem nem szimpatikus. Mint mindig, itt is az a kérdés, hogy arányban áll-e a megvalósítandó cél az alkalmazott eszközökkel. Például miért van együtt a kamera meg a TIRIS, miért kell mind a kettő, mikor az egyik is rögzíti az adatokat? A másik kérdés, hogy annyi és csak annyi adatot rögzítenek-e, amennyit feltétlenül szükséges. Ami tökéletesen tilos és az adatvédelmi törvény is kikel ellene, az az úgynevezett készletező adatgyűjtés, amikor nem csak olyan adatokat rögzít valaki, amire szüksége lesz, hanem esetleges „később még jó lesz” használatra azokat is, amikre nincs szüksége.

Nem vagyok benne biztos, hogy ez jogba s törvénybe ütközik, az viszont biztos, hogy nekem rettenetes módon nem szimpatikus a dolog. A kamerázás semmi másra nem alkalmas, mint a lokális probléma tüneti kezelésére, én mindenképpen ellene szavaznék.

– Van külön véleménye a villanykaros diákokról, vagy ők is csak a diákok tömegébe tartoznak?

– Időnként rugalmasabbak az átlagos műgyetemi hallgatóknál. Az az egyik fő bajom az itteni hallgatókkal, hogy nagyon nem portábilis a tudásuk, amit itt kapnak. Például hiába tanulják meg fizikából a szabályokat, egy társadalomtudományi órán már nem jut eszükbe, és képesek beszólni nekem mondjuk Találmányok és érdekességeken, hogy az energia-megmaradás törvénye biztos, hogy igaz-e... Persze lehet, hogy csak azért van ez, mert a képzőművészetszereket jobban ismerem a kisebb létszámuk miatt.

– Örülne-e neki, ha köztársaságielnök-jelöltként látná magát viszont egy online-híroldalon?

– Irtó jól szórakoznék. Pont ma mesélték egyébként a hallgatóim, hogy egy villanykari oktató lett az első a szavazáson. Nyilván én is örülnék neki, ha ilyen történe velem, mert ez egy gesztus lenne a hallgatóktól, egy olyan gesztus, amivel azt jelzik, hogy kedvelnek engem. Sajnos azonban egyelőre nem interneten választjuk a köztársasági elnököket.

Bacsárdi László, Kereskényi Balázs

Fotó: Gulyás Csaba

Második reneszánsz

PUBLIC PRIVATE PARTNERSHIP

Murphy óta tudjuk, hogy ami elromolhat, az el is romlik. Ez alól a Schönherz kollégium sem kivétel: az elmúlt években jószérével nem is volt olyan hónap, mikor ne mérgeleldtünk volna a villamos hálózat, a liftek vagy a szennyvízcső meghibásodása miatt. A szokásos foltozgatás helyett azonban most valami egészen más van készülőben, amihez nem árt megismerkedni egy újabb HBR, nevezetesen a PPP jelentésével.

A Public Private Partnership (PPP) egy együttműködési forma az állam és a magánszektor között, melynek célja, hogy a közfeladatok, közcélú projektek megvalósításában – és nem titkoltan a finanszírozásában – a magántőke az eddigénél nagyobb szerephez jusson. Az állam pályázatával választja ki a partnervállalatok körét. Ezután szerződéskötésre kerül sor, melyben az állam mint megrendelő előírja, hogy milyen szolgáltatást és mennyi ideig akar igénybe venni, a partnerek pedig ennek a szolgáltatásnak a biztosítására szerződnek. A cégek feladata ezután a szerződéstől függően a tervezés, a kivitelezés és a működtetés, melynek költségei teljes egészében őket terhelik. De hogy a kecske is jóllakjon, a szolgáltatást igénybe vevők által fizetett díj (esetleg az állam részével kiegészítve) már az ő zsebükhöz kerül.

Az állam számára a PPP tehát nem más, mint a hitel egy vonzó alternatívája. Előnye, hogy a fizetendő díj előre tervezhető kiadást (vagy bevételkiesést) jelent az államnak, ráadásul az elvégzett munka minőségéért a partnerek felelnek. A partnervállalatok szemszögéből a PPP egy hosszútávú megtérülő befektetés, amely ugyan jelentős kiadást követel meg a kivitelezés alatt, viszont jellemzően több évtizedre előre garantált bevételt biztosít.

Szigorúan csak a summákat nézve az állam veszít az üzletben, mert az összes odafizetett pénz töredékéért saját maga is megvalósíthatná a beruházást, de nem biztos, hogy egyszerre rendelkezésre állna a teljes összeg. Ha pedig kölcsönhöz folyamodna, annak kamatának törlesztése meglehetősen annál is többbe kerülne.

Lássunk egy életszagú példát! Fogarasi Árpád szeretné befejezni az atombunkert, de nincs hozzá elegendő ereje, energiája meg anyaga, és már a menyasszonya családjából érkező források is elapadtak. Árpai ezért pályázatával partnereket keres, és a pályázaton a nővére egykori iskolatársa, Sándor lesz a győztes. Sándor vállalja, hogy – jómunkásemlerhez híven – felépíti és karbantartja az ojektumot, cserébe húsz éven keresztül igényt tarthat a bunkerhez látogató rajongók belépti díjából származó haszonra.

Külföld

A PPP hazánkban még csak pár éve ismert fogalom, tőlünk nyugatabbra viszont már nagy hagyományai vannak. New Yorkban például a '80-as évek elejére leamortizált és elvadult Central Park helyreállítását valósították meg a PPP egy korai kezdeményével. Érdemes kicsit elidőzni a London Underground 2002-ben kezdődött felújításánál, melynek felgyorsítását az együttműködéstől várják. A korábban állami kézben lévő londoni metró három részre darabolták, majd ezeket részben privatizálták. A felvásárlókkal 28 évre szóló PPP-s szerződést kötöttek, melynek ideje alatt az állam nagyjából 16 milliárd fonttal járul hozzá a fejlesztésekhez. A metróvonalak fokozatos felújításával és üzemeltetésével ettől kezdve a tulajdonos társaságoknak kell törődniük, viszont ők is teszik zsebre a jegyeladásból befolyó bevételt. A koncepció növekvő népszerűségét az is jelzi, hogy pár éve a kínai politikai vezetés Angliába látogatott, hogy tanulmányozza a metróépítésnél használt PPP konstrukciókat, ugyanis a 2008-as nyári olimpiára készülő Peking az olimpiai faluhoz új metróvonalat is épít, melynek finanszírozását a londonihoz hasonlóan szeretnék megoldani.

Itthon

Bár a PPP – mint olyan – csak egy-két éve van jelen kis hazánkban, a rendszerváltás után már folytak erre emlékeztető konstrukciójú beruházások, annak minden előnyével és hátrányával együtt.

Az M5-ös autópálya 1992-es tendere során például az Alföld Koncessziós Autópálya Rt. (AKA) nyerte el a jogot arra, hogy megépítse vagy felfejlessze a Budapesttől Szegedig húzódó útszakaszt. A 35 évre szóló üzemeltetési és díjszedési szerződésben azonban túlbecsülték az autópálya forgalmát, és ezzel az AKA által a projektbe fektetett pénz megtérülése került veszélybe. A fizetőkártyák megnyitása után ugyanis az autósok jelentős része a párhuzamos 50-es főutat kezdte el használni, ami viszont az érintett települések erőteljes tiltakozását váltotta ki. A tárgyalások során az AKA egy percig sem volt hajlandó engedni az útdíjból, viszont ígéretet tett a településeket elkerülő út megépítésére, valamint kedvezményeket ajánlott a környékbeli autósoknak.

Csak remélni tudjuk, hogy az Oktatási Minisztérium által kiírt diákszálló projekt megvalósítása az előbbinél olajozottabban fog menni. Ebben a projektben 13 hazai felsőoktatási intézmény, köztük a BME számára létesítenek vagy újítanak fel diákszállókat. Mostanra már biztosan kitaláltatok: az egyik ilyen szálló a Schönherz Kollégium lesz. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a kolesz legalább egy évig katasztrófa sújtotta területre lesz hasonlatos, mivel egyes híresztelések szerint a vasbetonig szét fogják verni (mások szerint a vagonok állnak a dolog mögött). Felmerül a kérdés, hogy mi lesz addig az itt lakó ezer hallgatóval, de főleg mi lesz a közösségi élettel, amelyre oly' büszkék vagyunk?

Nem ez lesz az első trauma a kollégium életében. Bizonyára mindenki tudja, hogy a Schönherz eredetileg a Várban, a mai Levéltár helyén működött. A '70-es évek közepén a Hilton Szálló építése és a környék – khm – „rekultivációja” miatt döntöttek úgy, hogy a Schönherznek mennie kell. 1976 őszére elkészült a Kruspér utcai új épület (a mai Vásárhelyi kolesz), ahova a Villanykaron kívül más károk hallgatói is kerültek, így ide a várban lakóknak csak körülbelül fele tudott leköltözni.

Ettől kezdve a „Schönherz” egyszerre jelentette a vári és az új épületet is. A két blokk fizikai távolsága azonban nem kis nehézség elé állította az odafönt korábban virágzó kollégiumi életet. A vári épülethez kötődő rendezvények – mint például a Várklub – természetesen megmaradtak régi helyükön. A szakmai jellegű körök viszont csaknem kivétel nélkül leköltöztek a Kruspér utcába. Ennek az volt az oka, hogy az új épület technikai felszereltsége messze leköroztte a Várét (nem is szóva arról, hogy egyes szinteken még egyetemi kutatólaboratóriumok is működtek). A körök jó része megpróbált mindkét kolóniában helyt állni, és rendezvényeket egy ideig párhuzamosan, egymást kiegészítve tartották fent és lent. Idővel azonban a két kollégium lakóinak eltérő igényei és szokásai miatt valamelyik helyszínt feladni kényszerültek, vagy saját maguk váltak ketté.

A problémákat a Központi Kollégiumi Bizottság (KKB) is felismerte. Jáki Rudolf, akkori KKB-s találoán jellemezte a helyzetet: „Olyan érzésem van, hogy volt egy karácsonyfánk, kaptunk hozzá egy fenyőt, és most a díszek felét átrakjuk.” Az elszigetelődést elkerülendő, a KKB a központi vezetést nem hagyta teljesen szétválasztani, viszont az épületek élére kinevezett vezetőknek jelentős mozgásteret adtak. Az akkora már hagyománnyá vált Qpát továbbra is megtartották, igaz, eleinte a két épületben külön-külön.

Lvsit

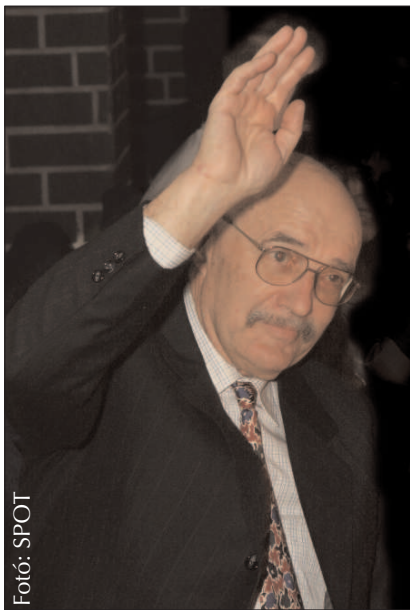
A témával és azzal, hogy mennyire érinti karunkat és a kollégiumot, következő számunkban tovább foglalkozunk.

Veszely for president!

Valószínűleg kevesen nem találkoztak cikkünk címevel a főmérdek levelezőlista egyikén, és azok is igencsak kevesen voltak, akik nem támogatták egy (vagy urambocsá' párszáz) klikkel a tanár urat. Mégis, kari újságként úgy gondoltuk, mindenképp utána kell kérdezgetünk egy kicsit az utóbbi hónapok legnagyobb visszhangot kiváltott médiahackjének.

Prológ - a nagyszabású diáksíny

...avagy, ha valaki mégis kihúzott kábelekkel, újságoktól, tévétől, meg persze megabitekől távol töltötte volna az elmúlt időszakot, röviden a történet.

Fotó: SPOT

Tisztelt Ház...

Az index.hu hírportálon március elején jelent meg egy cikk, mely szerint az olvasók bárkit ajánlhatnak köztársaságielnök-jelöltnek, maximum egymondatos indoklással. Mivel ez nem túl szigorú kritérium, karunk hallgatóságának köszönhetően Veszely Gyulát is sikerült bejuttatni a jelöltek közé.

A cikk folytatásában már éles szavazás ment arról, hogy az online olvasóközönség kit szeretne elnökként látni. A szavazatsz ámláló hihetetlenül gyorsan pörgött, az EVTSZ oktatójának egy délelőtti fo-

lyamán néhány ezer szavazata gyűlt össze, és ez a szám csak nőtt. Ahogy a professzornak egy folyosón szembejövő hallgató is megjegyezte: „Tanár úr, már 10000 felett vagyunk”. Veszely Gyula végül több mint 12000 szavazattal nyerte a szavazást, ami nem kevés, tekintve, hogy a többi tizenhét jelölt összesen kapott kb. 16000-et.

Mint kiderült, egy lelkes hallgató kezdeményezte az akciót, és levelezőlisták valamint egyéb bonyolult összeköttetései révén szemlátomást nagy tömegeket tudott az ügy mellé állítani.

A képet egy kicsit árnyalja, hogy valószínűleg azért egy ember többször is szavazott [*de még mennyire - a szerk.*], (nem vette az Index sem olyan komolyan azt, hogy ezt kiküszöbölje), és ezek feltehetőleg jórészt műegyetemisták vagy öregdiákok voltak. Meg persze akiket sikerült megmegnyerni az ügynek, vagy szimplán megtetszett nekik a sok unalomig emlegetett közméltóság és hírneves alkotmányjogász közt egy szűk körben ismert, ám ott szemlátomást igencsak népszerű egyetemi oktató mint választási lehetőség.

Veszely Gyula

Meghajolunk a népakarat előtt, mivel a nagyközönség szemében tők ismeretlen oktatót baromi sokan felterjesztettek. Ő egy olyan ember, aki tudja, mi az a csótápvonal, és azt is, hogy a metróalagút valójában az - írta egyik tanítványa a fővárosi diákság népi elnökjelöltjéről, a Műszaki Egyetem Elméleti Villamosságtan Tanszék vezetőjéről. Hogy miért pont ő? Egy szemtelen nebuló megmagyarázta: kiválóan tudna képviselni mindenkit, ráadásul nem tanítana minket többet. Lássuk Önnek ennyi elég-e ahhoz, hogy Veszelyt támogassa!

Az index.hu által Veszely professzor úr mellé írt ajánlás

A szemtelen nebuló által inspirálva mi is utánanéztünk a neten a Veszely Gyula Fan Clubnak. Sajnos mi sem akadunk a nyomukra, azonban ezt a kis érdekességet találtuk a MAHÍD 2000 Magyar Híd- és Szerkezetépítő Részvénytársaság honlapján (<http://www.mahid2000.hu>), gondoltuk megosztjuk veletek is:

2138 A projekt. A 130,589,54 km szelvényben létesülő Pósteleki aluljáró: A 44. számú főút Veszely - Gyula közötti szakaszának négy nyomúsítása keretében épül, a gyalogos-kerékpáros közlekedés lehetőségét biztosítva a Póstelek település-rész lakóinak. Jelenleg a jobb oldali pályaszerkezet szigetelést védő betonja készült el, munkaterület biztosítottak az útsatlakoztatáshoz, és a forgalom átereléshez.

Íme, az első köztársaságielnök-jelölt, akiről települést neveztek el. ☺

Megkérdeztük mind a „főszervezőt”, mind az „áldozatot”, íme.

„Öszintén szólva én az Indexet nem néztem korábban”

A professzor úr egy tanszéki körlevélből értesült arról, hogy sok más politikussal és közéleti személyiséggel egyetemben ő is versenyben van a köztársasági elnöki címért, melyről az oldal olvasói szavaznak.

Ő maga nem követte nyomon a szavazást és bevallása szerint nem is szavazott magára, sem a többi jelöltre; egyből rájött, hogy diáktrefáról lehet szó, de nagyon pozitívan fogta fel a dolgot: szerinte ez egyrészt valamilyen szinten a diákok szeretetét és elismerését jelenti, másrészt viszont annak a kifejezésre juttatása is, hogy vele meg lehet ezt csinálni, nem fogja zokon venni - és tényleg. A tanár úr nem tudja, hogy konkrétan kik jelölték őt, de elmondása szerint „ez is csak azt mutatja, hogy felelős emberek, akik törődnek a politikával. Ha esetleg megtudnám, hogy kik ők, annak semmilyen hátrányos megkülönböztetése nem lenne rájuk nézve.” Megtutuk még tőle, hogy a jelöltek névsorából is látta, hogy akármilyen lesz is a szavazás végeredménye, nem kell komolyan venni.

A szavazás eredménye végül nem várt médiavihart kavart. A tanár urat először Friderikusz Sándor kereste meg, hogy legyen vendég a vasárnap esti műsorában, A szólás szabadságában. Már ezt a kérést elutasította, de elmondása szerint Friderikusszal ennek ellenére hosszasan beszélgettek, a riporter meg is jósolta neki, hogy „nehogy azt higgye, hogy a médiát megúszhatja.”

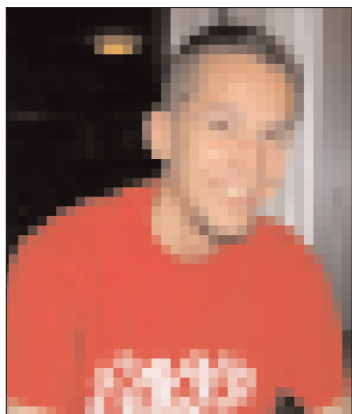
Bejött a jóslat, Veszelyt felhívták a 168 órától, és az Élet és Irodalom vezércikkben taglalta a közvetlen köztársaságielnök-választás elvi problémáit személyén keresztül. „Nagyon meglepett, hogy a Élet és Irodalom címlapjára került a csótápvonal szó, de az ellen tiltakozom, hogy a 168 óra szerint én annyira szigorú vagyok, hogy nálam a metrót is csak csótápvonalnak lehet nevezni” - mondja a tanár úr. A professzor elmondása szerint a felkéréseket jórészt elutasította a dolog komolytalansága miatt. A legtöbb, amiben rendelkezésükre állt, egy-egy fénykép elkattintása volt - akár egy előadás közben is; lapunkkal csak azért beszélgetett el, mert érdekességként vagyunk kíváncsiak a történetekre, és nem próbálunk mély mögöttes gondolatokat és nagypolitikai elveket belemagyarázni oda, ahol csupán egy vidám csínytet kell keresni.

Bevallása szerint tréfa ide, tréfa oda, habár volt már tanszékvezető, ő tökéletesen alkalmatlan lenne bármiféle nagyobb vezetői szerepre, legyen az a dékáni vagy akár a köztársasági elnöki szék.

Egy idő után biztos belejönne, viszont számára mindig is többet jelentett a tudomány és az oktatás. Az adekvát kérdést persze nem tudtuk kihagyni: Veszely maga helyett esetleg Sólyom Lászlót tudná elképzelni köztársasági elnökként (és valóban, ő lett a második helyezett). Csupán mosolyog azon, hogy egy irodalmi hetilap címlapjára kikerült a „csőtápvonal” szó, de köszöni szépen, egyelőre maradna a katedránál.

Forrásmegjelölés, avagy a szemtelen nebuló megszólal

Megkerestük az index.hu által „szemtelen nebulónak” titulált hallgatót is, aki a jelölés elindítója volt. Az Index cikkében a professzor úr jelölése mellett is megjelent az a mondat, amivel Veszely köztársasági elnöknek való alkalmasságát indokolta, miszerint „nagyon jól tudna képviselni mindenkit, ráadásul nem tanítana minket többet” [lásd keretes írásunkat]. Elmondása szerint azóta kicsit megbánta, hogy ezt írta, mivel Veszely tanár urat valójában jó oktatónak tartja. Valószínűleg ezért van az is, hogy nem egyszer hallgatta nála a Háre 1-et és 2-t – „engem Veszely nagyon sok tárgyra tanít, és jó sokáig”, ahogy ő mondja.

Kilétének elhallgatását kérő szemtelen nebuló

De miért pont Veszely? Kérdezhetjük sokan (főleg én, tudatlan infósként). A szavazás főszervezőjének elmondása szerint a legtöbb hallgató a karon – főleg a villamosmérnökök –, ha villanykari tanárról van szó, általában Veszelyre asszociálnak. Nem lehet véletlen, hogy ő a leghíresebb (vagy talán leghírhedtebb?) oktató a villamosmérnökök közt, tekintve, hogy riportalanyunk édesanyját is tanította már. „És talán az Impulzusban korábban megjelent Veszely-interjú is megerősítette azt az elképzelésem, hogy ő itt az egyik legismertebb oktató.” – mondja a szemtelen nebuló –, mi pedig ezúton köszönjük az elismerést.

Ahogy a professzor úr már nekünk is elmondta, ő nem kapott értesítést sem a jelölésről, sem arról, hogy bekerült a jelöltek közé, legalábbis a szemtelen nebulótól nem. A jelölés elindítója és társai – nem egyedül volt, szobatársai segítségével igyekeztek minél több ismerőst rávenni, hogy jelöljék a tanár urat, tették ezt mind személyesen és levelezőlistákon keresztül – nem féltek volna megmondani Veszelynek, hogy ők voltak a dolog kitalálói, mivel ismerik a professzort, és tudják, hogy „nem akadna fenn egy ilyen, de azért mégis furcsa lenne úgy vizsgáznunk menni, hogy »igen, én voltam az.«”

Szerkesztőségünkben elképzeltük, mi lenne, ha valóban – mondjuk szabályozástechnikában jártas – professzorok lennének országunk vezető- és a végrehajtó hatalmának irányítói. A következő cikket természetesen csak annyira kell komolyan venni, mint az egész indexes köztársaságielnök-választást.

„...a fekete autó csikorogva fékezett a ház előtt. Az ajtók még fékezés közben kinyíltak, majd szinte egyszerre ugrottak ki K. emberei. A gangos ház kapuját a házmester rohanva nyitotta ki, bár így is késve – a kicsapódó kapuszárny a falhoz vágta, ahonnan véres orral csúszott le. A csizmás lábak káromkodás és kiabálás közepette vágattak fel a lépcsőn. Bedörömböltek az ajtón, majd szinte azonnal be is rúgták. Berontottak a lakásba, felforgatva azt, s tulajdonosát kirugdosták a gangra. Míg ketten őrizték, addig a többiek mindent felborogatva kutattak. Végül egyikük diadalmas arccal vitt ki egy könyvet a lépcsőnél várakozó tisztnak. Az biccentett, majd pengeszáján halálos mosollyal az összekuporodott és remegő fogolyhoz sétált.

– Szóval ezoterika, mi? Horoszkópok, horoszkópok... Nos, azt hiszem, most már tényleg meg tudja jósolni a saját jövőjét.

– De...

– Csönd! Azért kap egy esélyt. Tessék, itt egy papír, ezen vannak a paraméterek, ja igen, itt van egy ceruza is. Két perce van, hogy szabályozót tervezzen. Mérem az időt.

A reszkető férfi sietve hozzálátott, hogy a feladatot a gang folyosójának padlóján teljesítse. Szája némán mozgott, ahogy fejben számolt, majd az eredményeket a papírra firkálta. A másodpercek pedig csak teltek...

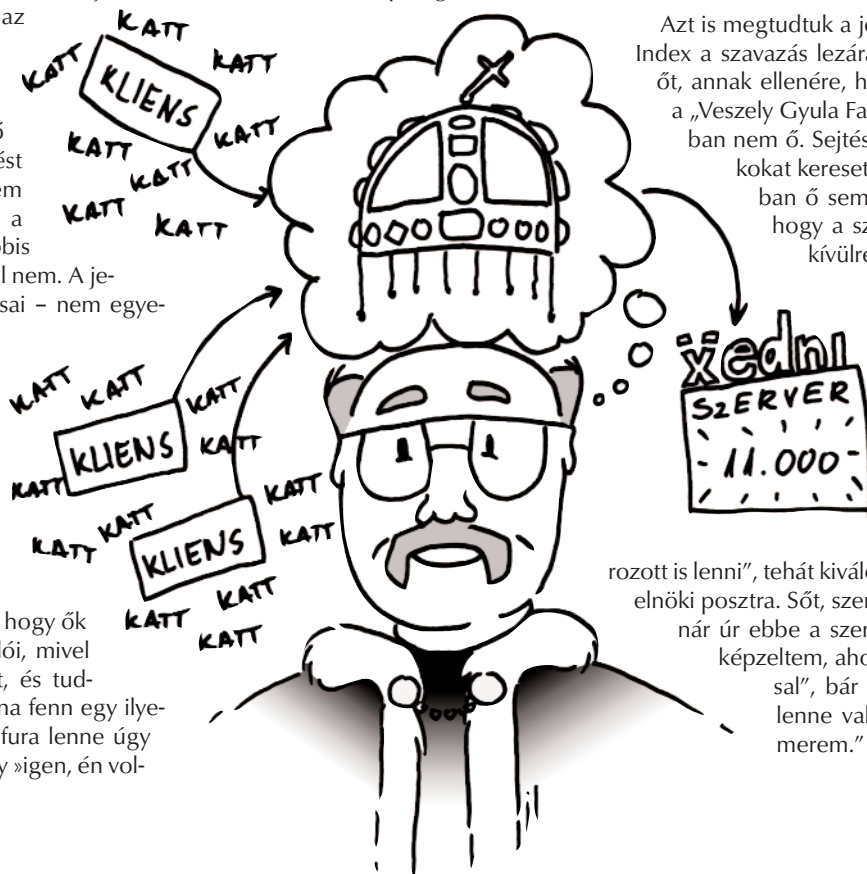
– Vége! – szólt a tisz, majd kirántotta a lapot a veres homlokú férfi kezéből. Szemlélgette egy darabig, majd elővette a pisztolyát, és homlokon lőtte a térdelő áldozatot. Intett az őrmesternek, aki ordítva visszavezényelt mindenkit.

Már a kocsiban ültek, mikor az őrmester a tiszthez fordult:

– Mondja uram, mit rontott el a tag?

– Ja, nem sokat. Csak nem írta rá a nevét...”

dave

Azt is megtudtuk a jelölés elindítójától, hogy az Index a szavazás lezárása után nem kereste meg őt, annak ellenére, hogy cikkükben hivatkoztak a „Veszely Gyula Fan Club” elnökére, aki azonban nem ő. Sejtése szerint az Index öregdiákokat keresett meg, információkat azonban ő sem talált a klubról. Az biztos, hogy a szavazás híre az egyetemen kívülre is kijutott, és sok már végzett villanykaros is szavazott egykori oktatójára.

A szemtelen nebuló szerint, ha nem ő lett volna a kampány elindítója, akkor is Veszelyre szavazott volna, hiszen „ő egy máhára okos ember, aki tud kőkemény és határozott is lenni”, tehát kiválóan alkalmas a köztársasági elnöki posztra. Sőt, szerinte annyira illik Veszely tanár úr ebbe a szerepbe, hogy „már azt is elképzeltém, ahogy kezét ráz George Bush-sal”, bár „azért Sólyom László is jó lenne valószínűleg – de őt nem ismerem.”

Kriszti, Balázs, gyp

ITsecurity workshop

Avagy az EESTEC LC Budapest – közismert nevén MAVÉ, és nem oldom fel a rövidítéseket, mert akkor vége lenne az oldalnak – workshopot szervezett. Őszre, de februárra már tényleg.

Először azonban mégiscsak egy-két magyarázat.

Mi az a workshop? Nem, nem az a bolt, ahol munkát lehet venni. Szakmai hét, azt hiszem, ez a legkorrektebb fordítása a szónak. Legalábbis abban az értelemben, ahogy nekünk kéne tekinteni rá. Általában egy kicsit sajnos mindig elcsúszik a bulizás felé, ami nem baj, csak a szakmai program általában megsínyli ezt. Node semmi sem tökéletes – hajtjuk egy fáradt mosollyal álomra a fejünket, hogy 4-5 óra múlva egy kedvesen kialvatlan szervező ébreszsen minket a következő napra.

Aztán az ősz-február téma is kicsit magyarázatra szorul. Mint minden, ez is a pénzről szól a szervezői oldalon, hiszen a vendégek szállást és ételt kapnak a fogadó városban. Ami harminc vendégnél és kilenc napnál egyáltalán nem olcsó, sőt! Node ez a cikk nem a panaszkodásról szól, workshopon részt venni és szervezni jó. Ja igen, ősz! Hát, akkorra szeretnénk volna első körben a workshopot tenni, ám pénzügyi okok miatt csak februárra sikerült. Ám azt mondom: megérte várni, és ilyen rendezvényt érdemes szervezni!

Hogy is zajlott ez a mostani?

Számomra korán kezdődött, nem is akarom mondani, milyen korán érkezett meg a müncheni busz, nehogy valakinek a kedve elmenjen az EESTEC-től! Szállásra kísérés közben megtudtam, hogy a Kontrollt Münchenben is látták néhányan, igaz, csak internetről letöltött formában, de ez nem von le semmit a film értékéből! Ezután Keleti, wroclawi érkezők fogadása. Lengyel magyar két jó barát – tartja a mondás; nos ez teljes mértékben igaz. Nem tudom miért, de valahogy a lengyelekkel az ember mindig nagyon hamar megtalálja a közös hangot. Mivel a müncheni buszt megtalálni könnyű, ám egy vonatról leszálló embert nehéz kiszűrni a tömegből, nem hagyatkozhattam az „úgyis észrevevesszük egymást” taktikára. Így hát felírtam kézzel egy lapra, hogy EESTEC, aztán csak megtalálnak – gondoltam. Azt már nem, hogy egy egész vonatnyi ember fogja bámulni a lapot, nem tudván mi az a hat betű a lapomon. Végül a legutolsó vagonból leászálódó utasok között találtam egy embert, aki hasonló, kézzel írt lappal haladt felém, és nagyon röhögött. Tényleg egyfele jár a két nép agya!

Welcome party, Nemzeti Galéria, Vár, Széchenyi fürdő, ez volt az első két nap programja, aztán kezdődtek az előadások. Szervezői oldalról ez tűnt a legproblémásabb résznek, hisz két héttel a rendezvény kezdete előtt már kész volt a program, ám szinte mindegyik előadás helyett más lett. Hogy miért? Nos, nem a mi hibánk volt. Mindenkinél más az indok, talán ez a leghelyesebb és legdiszkrétebb megfogalmazása a dolgoknak. Érdekes ilyen dolgokat is meg tapasztalni. És itt az érdekes a jó ellentétjeként szerepel, nem pozitív jelzőként!

Nekem személy szerint a nyitó előadás nagyon tetszett, ez egy történelmi jellegű áttekintés volt a kriptográfiáról. Emellett a Microsoft és a Balabit is tartott előadást, előbbi főleg saját tűzfalmegoldását mutatta be. A laborgyakorlaton vendégeink élőben is kipróbálhatták a tanultakat.

Mindemellett nem volt rossz a hétköznapi nem szakmai programja sem. A legkedvesebb és legkellemesebb meglepetés Banális Közhely alatt ért; az egyik szerb vendégnek nagyon tetszett az Edda „Kör közepén” kezdetű száma. Rögtön meg is kért, írjam ki neki CD-re.

Apropó, zene. Talákoztam itt még bucaresti In Flames-rajongóval, finn és török zenésszel (előbbi a Force Majeure billentyűse, utóbbi még csak amatőr szinten játszik) de olyan külföldiekkel is, akik ismerték az „Az a szép...” kezdetű népdalt is.

Kórházajánlós anyag most sajnos (szerencsére) nem gyűlt össze, ám egy horvát vendég esküszik rá, hogy őt a Szechenyi fürdő és az Unicum gyógyította meg. Nos, az előbbiben még hiszek, az utóbbiban már kevésbé, de meghagytam őt a hitében. Spanyol kollégánk volt még rendkívül vidám több liter sangria elfogyasztása után, mikor is bemutatta: egyszerre két pohárból is lehet inni az optimális hatás elérése érdekében. Ezután ezen tudományát megpróbálta egy cirka 60 éves házaspárnak is bemutatni, akik hősiessen tűrték latinus lelkesedését.

Aztán persze sokukkal átbeszélgettük történelmünk közös pillanatait, a háborúkat egymás ellen vagy egymás oldalán, perszonáluniókat, kölcsönkirályokat, vagy épp a mai politikát, vízumkényszert, EU-tagságot és olyan apró-cseprő dolgokat, mint a popzenét sugárzó rádiók vagy az éjszakai tömegközlekedés a nagyvárosokban.

Igazából ezek a beszélgetések érdemlik a legnagyobb figyelmet. Nem, rosszul fogalmaztam. Ezek a beszélgetések mellékesek elvileg a workshop mellett. Mégis, ezek teszik azzá a workshopot, ami: feledhetetlen élmény és sok baráti meghívás külföldre.

Kokas

Az IAESTE Hungary - Magyar Mérnökhallgatók Egyesületének ELTE Helyi Bizottsága és az ELTE Informatika Kari szervezésében

IPARI NAP 2005

TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSEK AZ INFORMATIKÁBAN

HELYSZÍN:
ELTE LÁGYMÁNYOSI KÖZPONT
1117 BUDAPEST, PÁZMÁNY
PÉTER SÉTÁNY 1/c
KITAIBEL PÁL TEREM (FÖLDSZINT)

KEZDÉS:

9:00

ÜDVÖZLŐCSOMAG ÉS ÉRTÉKES TOMBOLANYEREMÉNYEK!
FŐDÍJ: SIEMENS MOBILTELEFON

Nyomdatörténeti barangolások – második rész

A számítógépek forradalma

A talán kissé hosszúra nyúlt történelmi és technikai áttekintés után elérkeztünk végre a XX. század közepéhez, mikor is elkezdődik a számítógépes forradalom, és lassanként a számítástechnika része lesz napjaink nyomdászatának.

Napjaink nyomdái

A technika fejlődése lehetővé tette, hogy a nyomdai munka ma már szinte teljesen automatizált és komputerek által vezérelt, ám a számítógépes forradalom ezen a területen a csak egy bizonyos fázisaiban hozott hatalmas változást. Ez pedig nem volt más, mint a szedés és a tördelés.

Az első komolyabb szövegszerkesztő programok megjelenése után az ipar törekedni kezdett, hogy áthidalja az akkor még tátongó szakadékat a nyomólemezzel és a képernyő között. A megoldás kiforrott változatát napjainkban levilágításnak nevezzük. Arról, hogy a számítógépen mi történik, majd egy kicsit később.

A levilágítás során a nyomtatandó dokumentumot raszteres formában fóliára készítik el lézernyomatókkal. A levilágított fóliát filmnek hívják. Színes kép esetén négy, szürkeárnyalatos kép esetén egy filmet készítenek. A raszteres kép azt jelenti, hogy a négy nyomdai főszínre bontják a képet, és minden egyéb színt ezek különböző méretű, szabályos elrendezésű pontjaiból kevernek ki. A négy fő szín a Cián, vagy Kék (Cyan), a Bíbor, vagy Ciklám (Magenta), a Sárga (Yellow) és a Fekete (black), azaz CMYK. A fekete azért kell a hármashoz, mert a három alapszínből ugyan kikeverhető, ám a kikevert fekete nem teljesen sötét. Ennek megfelelően tehát elkészül a kép négy raszteres filmje, amin a raszterpontok feketék illetve színesek, a fennmaradó terület pedig átlátszó.

A filmeket az égetőben egy speciális eljárással égetik a nyomólemezekre, melyeket oldalszám szerint a gépmester helyez a nyomdagépbe. Ezek a nyomólemezek a már említett autotípiás eljárással készült mélynyomó lemezek rokonai. Minden színhez tartozik egy nyomóegység, ahova az oldalszámnak megfelelően behelyezhető az egy ívre nyomtatható négy oldal képe. Innentől pedig a nyomtatás már úgy zajlik, ahogy a körforgógépnél.

Attól függően, hogy újságot vagy könyvet nyomtatnak, papírszalagot fűznek a gépbe, vagy íveket tesznek az adagolóba. Színes oldalak esetén a papír sorban végighalad az egyes színekhez tartozó nyomókon, és a gép a megfelelő oldalt az adott színnel, a papír megfelelő területére nyomja. Mígnem végül az utolsó nyomás után a lap a szalagon már a szírvány színeiben pompázva siklik tovább a hajtógatógéphez.

Szürkeárnyalatos kiadvány esetén persze csupán egy fekete raszterfilm és oldalanként egy nyomólemez készül, valamint csak a fekete színnel nyom a gép. Ebben az esetben a szürke különböző árnyalatai a fekete raszterpontok sűrűségétől és méretétől függenek csupán, míg egy színes kép esetén a szürke is a három alapszín egy bizonyos keverékeként jelenik meg.

A fent említett eljárás a szedést és a nyomólap készítését leszámítva nagyjából csak a gépek felépítésében és a felhasznált anyagokban különbözik a XX. század eleji autotípiától és az akkori gyorsnyomóktól. Természetesen az akkori és a mai nyomda ég és föld egymáshoz képest, mégis, ha jól belegondolunk, az alapelv nem változott. Szedés, tördelés, nyomólap, sajtó...

Számítógépes tördelés, azaz a DTP

A DTP jelentése Desktop Publishing, azaz (Asztali) Kiadványszerkesztés. Ez a professzionális szövegszerkesztés. A manapság kapható kiadványszerkesztők már minden képességgel fel vannak ruházva, hogy felhasználójuk, a tördelő fantáziája se szabhasson határt egy dokumentum elkészítésénél.

A program használata során elsősorban az tűnhet fel, hogy az oldalakat páronként szerkesztjük. Minden új oldal, ami megjelenik, későbbi pozíciójának megfelelően van feltüntetve, egyszerűen szemléltetve a kész sajtótermék kinézetét. Az irodai szövegszerkesztőkkel ellentétben, itt minden dobozokban helyezkedik el. Ha szöveget szeretnénk bevinni, akkor szövegdobozt helyezünk a lapra, ha képet, akkor képdobozt. Hasábok készítésénél a két hasáb doboza összekapcsolható, így a beillesztett szöveg egyszerűen a második dobozban folytatódik, ha az első betelt.

Fontos megemlítenünk, hogy a tördelő rendszerint már nem gépel be szöveget. A korrekktúra elvégzésén túl nem módosítja a szöveg tartalmát. Annál inkább a kinézetét. A cikkírók, könyvszerzők mind egyszerű szöveges állományokat juttatnak el a tördelőhöz, aki csupán beilleszti azokat. Szöveg esetén nincsenek megszabott követelmények, hisz bármely szövegre ráhúzható egy betűtípus, ami megfelelő a nyomdatechnika részére. Képek beillesztésénél is ügyelnünk kell a felbontásra, hacsak nem vektorgrafikus képpel van szerencsénk dolgozni. Ezek elkészítése viszont egy teljesen más oldala a DTP-nek.

A nyomdatechnika számára minden adat – legyen az kép vagy szöveg – csupán egy kép. Az előzőekben ismertetett raszter technológia viszont csak abban az esetben ad szép eredményt, ha a képek felbontása megfelelően nagy. Ellenkező esetben a képen szemmel is láthatóak a képpontok. A felbontás „mértékegysége” a DPI (képpont per hüvelyk), mely meghatározza, hogy az egy-egy hosszúságú nyomtatott vonal hány pontból áll. Állhat ugyan egy kép sokmillió képpontból, ám ha a felbontása alacsony, nagy nyomatot kapunk ugyan, de a képpontok láthatóak lesznek. Ebből a célból a képpont-grafikus anyagokat nagy felbontású változatokban készítik, hogy nyomtatáskor az szép legyen. A nagyságrendek érzékeltetése miatt, pl.: a 600 DPI már kellően nagy felbontás ahhoz, hogy a gyakorlatlan szem szépnek találja, ám napjaink nyomdagépei közel 2500 DPI-s felbontással dolgoznak.

Megmutatkozott az igény az olyan grafikák készítésére is, melyeket nem csupán egyszer használnak fel egy dokumentum hasábjain, sőt, azokat helyüktől függően többféle méretben is meg kell jeleníteni. A matematika sietett a számítógépes grafika és a kiadványszerkesztés segítségére, megalkotva a vektorgrafika fogalmát. A vektorgrafika bonyolult matematikai számítások alapján történő képkalkuláció, ahol csupán megadott horgonypontok határolnak egy objektumot. E pontok közt feszülnek az alakzat vonalai, a szakaszok. Egy horgonypont tulajdonságai közt megadható, hogy a szakasz milyen ívben hagyja el azt, és milyen ívben érkezzon oda. Ezt az irányító vonalak mozgatásával érjük el. Az így készült kép, mint látjuk, nem függ a felbontástól, hiszen a vonalak és lefedett területek matematikai számítások útján kerülnek kirajzolásra, nem pedig pontonként kódolva. Az így elkészült vonalat path-nak, nyomvonalnak nevezzük.

Ilyen módon készülnek a betűtípusok is (TrueType). Az egyes betűket, a betűrajzolás szabályait figyelembe véve, vektorosan elkészítik, ezeket pedig már nagyíthatják akár a végtelenségig is, mivel ezen formák is csupán egy bonyolult számítás eredményei.

Ezek után a tördelőnek már minden eszköze rendelkezésre áll, hogy megvalósítsa a megrendelő igényeit, és ezzel el is értünk napjaink ipari nyomdászatának csúcsáig. Azonban meg kell még

említenünk az írógép utódait is, többek közt azért, mert ez a téma is szervesen kapcsolódik a nyomdatechnikához, csak sokkal szerteágzóbb.

A számítógépes szedés, szövegszerkesztés

Szándékosan kerültem eddig el a szövegszerkesztés témáját, mivel a múlttal való összehasonlítás miatt egy egész fejezetet szántam neki. Folyamatosan ismertetem majd az egyes fogalmakat, és láthatjuk majd, mennyi mindent hívunk úgy, mint régen, és közben talán fogalmunk sincs miért.

A számítástechnika kezdetein a szövegszerkesztés csupán a karakterek egymás utáni bevitele volt, itt sem voltak kis és nagy betűk, ahogy az írógépek hőskorában. Később aztán a számítógépek fejlődése nyomán egyre jobb szövegszerkesztők készültek, és előkerült néhány régi fogalom a múltból.

Mindenek előtt az összes mai szövegszerkesztő képes az alapvető írógép funkciókra, melyek a szöveg folyamatos bevitele a billentyűzetről, a soremelés, és a kocsni vissza (return). A szövegek kezdetben nem voltak sorkizártak. Minden karakter azonos szélességű volt, mint az írógépen, a ritkítást szóközzel oldották meg. Később az újabb betűtípusok megjelenése után már voltak jobbra zárt, majd a későbbiekben balra zárt és középre zárt sorok, és végül a megjelölt sorkizárt szedés is. Emlékezhetünk, a zárás szó itt a szedéstechnika kizáró elemeire utal, amikkel egy soron belül a betűket igazították, így téve a sort kizárttá. Ezek után, ha tovább akarjuk a szöveget ritkítani, változtathatunk a sorközökön, melyek egy csakugyan szedéstechnikai eszköz, a tértőz elvén alapulnak. Végül meg kell még említenünk a tabulátort is, mely az írógépek funkciója volt. Használatával napjainkban lehetőség van szövegpontban a szöveg jobbra, balra, illetve középre legyen zárva. Ez a funkció képezte továbbá a táblázatkezelők alapját is, ahol az egyes oszlopok azonos sorban található értékeit is tabulátorok választják el egymástól.

Ezeket túl a számítógép igazi előnye abban áll, hogy a beírt karaktereket ki lehet törölni, és a szöveget bármikor és bárhol szerkeszthetjük, betoldhatunk teljes oldalnyi szövegrészleteket egy bizonyos helyen, de ki is emelhetjük azt a szövegből.

A TrueType betűtípusok megjelenésével lehetővé vált egyéb formai eszközök használata is, mint a félkövér és dőlt betűk, valamint állítható a betűköz, és a betűk szélessége magassága is.

A számítástechnika lehetővé tette, hogy olyan nyomtatványok, könyvek és egyéb nyomdai termékek jöjjenek létre, melyekről 100 éve még nem is álmodhattunk.

Nyomda otthon

Tennünk kell még egy apró kitérőt a nyomtatók és fénymásolók világába is, a teljesség igénye nélkül, hisz nélkül mégsem lenne teljes a nyomdatechnika fejlődéséről alkotott kép.

Több ágát is megkülönböztethetjük ennek a témának, ám ezek közül csak néhányat taglalunk, mégpedig a fénymásolást (xeroográfia), a mátrix-, a tintasugaras- és a lézernyomatást. Röviden ismertetném a technológiákat.

A xeroográfia lényege, melyet Chester F. Carlson fejlesztett ki a harmincas és negyvenes évek fordulóján, hogy ha egy meglévő dokumentum képét rávetítjük egy fényérzékeny felületre, annak csupán a fényes részeibe áramlik töltés, ahova a minta vetül oda nem. Az így töltötté vált papírról pedig eltávolítják a fotóvezető anyagot. A fénymásolóban található egy toner nevű egység, melyben a festék apró szemcsék formájában van tárolva. A másolás során a szemcséket azonos töltés éri, mint a papírt, így a nem vezetővé vált részéhez tapadnak, a töltött részek viszont tasztják a tonerszemcséket. A folyamat végén a papír két henger között

halad át, ahol a festéket megolvasztják, és papírba préselik. Az ötvenes évek végén kialakult az eljárás neve is a „xeros” (száraz) és a „graphos” (írás) szavakból. Az első fénymásoló a XeroX Model A néven került forgalomba, majd 1961-ben megalakult a Xerox. A technológiát a mai napig tökéletesítik, és léteznek már színes fénymásolók, azokban színként egy toner működik.

A mátrixnyomtatóknál jelent meg a nyomtatófej, mely a papíron oda-vissza járva kis tűvel a betűknek megfelelő pontokat nyomott a lapra. A mátrixnyomtatókban a leporelló lapokat a szélükön lévő lyukacsos rész mentén húzta be a gép.

A tintasugaras nyomtatók nyomtatófejében már nem tűk vannak, hanem egy mikroszkopikus lyukakkal ellátott lemez, melyen a különböző színű festék (CMYK) a nyomtatni kívánt színnek megfelelően a papírra lövell, miközben a fej a lapon jár fel-alá.

Végül napjaink otthoni nyomdatechnikájának csúcsa a lézernyomtató, melyben egy lézernyaláb égeti a tonerből a megfelelő pontokban a papírra tapadt festékszemcséket. Manapság ezek a nyomatok és a fénymásolatok a legtartósabbak, mert a tintasugaras nyomtatás (a vízben oldódó festék miatt) víz hatására elmosódik, a papírba égetett festék nem. A színes lézernyomtató hasonló elven működik, mint a fekete-fehér, csak ahogy a színes fénymásolónál, itt is színként egy-egy toner van a gépben.

A jövő

A jövőben a digitális papír elképzelhető, hogy át fogja venni a papír szerepét. Jelenleg is folynak a kutatások, és a sikeresebbnél sikeresebb kísérletek a hajlékony, nagy felületű, kis fogyasztású, vékony, folyadékkristályos kijelzők készítésére. Talán egy napon az újságunk csupán egy nagy lap lesz, mely minden reggel az adott nap híreit letölti az internetről, és kezünkbe véve mindig a friss információkat olvashatjuk. Napjainkban egyre terjednek az eBook-ok, azaz az elektronikus könyvek, melyeket a számítógépen olvashatunk. Mindezek ellenére szerintem mindig is meg fog maradni a könyv, vagy egy magazin varázsa, ha a kezünkbe vesszük és lapozgathatjuk, és örökké emlékeztetni fog minket arra, hogy könyvek nélkül nem tartanánk ott, ahol vagyunk.

Inti

Helyreigazítás

A cikk első részével kapcsolatban megkeresett minket Dr. Csurgayné Ildikó tanárnő:

„Megörültem az Impulzusban Nyomdatörténeti barangolások címmel megjelent kultúrtörténeti cikknek. Én (mint utolsó húsz évében egyetlen munkatársa) a néhai Simonyi Károly professzor nagyszerű könyve, A Fizika Kultúrtörténete alapján kultúrtörténetet tanítok a Műegyetemen. Érthető, hogy örülök ilyen cikkeknek.

Szeretném megjegyezni, hogy Gutenberg leghíresebb munkája (szemben a cikkében említéssel) a 42 soros Biblia. A 26-os szám úgy keveredhetett bele a leírásba, hogy az első változatban 26 karakter volt egy sorban. Magát a Gutenberg Bibliát világszerte úgy említik, mint a »42-soros«-t.

A cikkben közölt nyomógép, amely Gutenberg gépének a rajza, Thomas Carlyle viktoriánus kori esszéista könyvéből (1833) való. Helyénvaló az internetről leszedett szövegeket, ábrákat hivatkozással együtt közölni. Az internet-etika még gyerekcipőben jár.”

Az észrevételt köszönjük, a tévedésért és az elmaradt hivatkozáért elnézést kérünk.

Hegyalja Fesztivál HIRDETÉS

Ahol a part szabad!

A Hegyalja Fesztivál ötletét egy természeti katasztrófa ihlette: a tiszai ciánszennyezés 2000-ben, éppen ezért a rendezvény egyik vezérgondolata a jó zene mellett a környezettudatos szellemiség. A hagyomány immár hatodik alkalommal idén is folytatódik, a Hegyalja Fesztivállal a vidék legnépszerűbb rendezvénye kerül megrendezésre július 13-17 között Tokaj-Rakamazon, a Tisza Kempingben. Hat zenei színpad és 15 változatos program-

**Tokaj-Rakamaz, Tisza kemping
2005. július 13-17.**

helyszín mellett Tokaj, a világörökség része, a Tisza és a Bodrog festői környezete ideális helyszín a nyári kikapcsolódásra. Zenei kínálatban immár bizonyos, hogy továbbra is a vidéki rendezvények közül a legnagyobb jön létre, közel 160 fellépő, négy napon át szórakoztatja majd a fesztivállátogatókat. A teljesség igénye nélkül néhány: jelen lesz az angol „elektronikus világzene”, „etno-techno” és hasonló jelzőkkel illetett **Transglobal Underground**, mely látványban is feledhetetlen élményt jelent, illetve a pakisztáni gyökerekkel bíró londoni **Asian Dub Foundation**, a rapmetal svéd koronázottjai: a **Clawfinger**, továbbá számos világsztár DJ produkciója: a magyar élvonal underground DJ-i mellett az angol **EZ Rollers**, és a **Hybrid**. De hogy a hazai előadók se maradjanak ki, lényegében a teljes magyar élvonal fellép Hegyalján: **Tankcsapda, Bëlga, Hooligans, Hiperkarma, Emil Rulez, Kispál és a Borz, Pokolgép, Hobo, Zagar, Anima Sound System, Depresszió**, valamint **Boban Markovic** és zenekara továbbá még több mint 100 előadó, különféle stílusokban.

Számos sportprogram, kirándulási lehetőségek, tiszai fürdőzés, a Skizo Szellemi Műhely programjai, drogprevenciós helyszínek és a zöld témák mellett természetesen a kapcsolódó területek – kultúra, közélet, politika gazdaság – képviselői is jelen lesznek a pódiumbeszélgetéseken ahol a nyíregyházi E-misszó Egyesület szervezésében megmutatják magukat a legfontosabb hazai zöld-szervezetek is.

Bérletek és jegyek május 9-től az interneten, az ismert jegyirodákban, és – idén először – a Szerencsejáték Rt. lottózóiban is vásárolhatóak. Elővételtel a bérlet 7500 Ft, a helyszínen 9500 Ft, a napijegy pedig 3800 forintba kerül. A lottózókban és az interneten Gazdaságos Kombinált Bérlet is bevezetésre kerül, amellyel 12900 forintért nemcsak a Hegyalja Fesztiválon, de a Mezőtúron megrendezésre kerülő Wan2 Fesztiválon is óriási bulizhatnak a szórakozni vágyó fiatalok.

További információk:

Fesztivál info: <http://www.hegyalfafestival.hu>

Helyszínek: <http://www.tokaj.hu>;

<http://www.rakamaz.hu>

Clawfinger: <http://www.clawfinger.net>

ADF: <http://www.asiandubfoundation.com>

Transglobal Underground: <http://www.t-g-u.com>

Hybrid: <http://www.hybridsoundsystem.com>

EZ Rollers: <http://www.intercomrecordings.com>

Wan2 Fesztivál HIRDETÉS

Kialakult a június 30-a és július 3-a között zajló, – immáron tizenharmadik éve megrendezésre kerülő – mezőtúri Wan2 Fesztivál fellépőinek névsora. A teljesség igénye nélkül néhány név: **Kispál és a Borz, Bëlga, Ladánybene 27, Tankcsapda, Hooligans, Depresszió, Besh O Drom, Amorf Ördögök, Colorstar, Neo, Anima Sound System, Másfél, Zanzibár, Akela, Replika, Blind Myself**. Mintegy 80 magyar fellépő és világsztár is, ezúttal minden korábbi meghaladó menységekben és minőségekben: a trash metal new yorki ikonjai, az **Anthrax**, az ex-sepulturás Max Cavalera **Soulfly** zenekara és a táncosabb kedűeknek a **Freestylers**! DJ-kből sem lesz hiány, aki számít az underground tánczenékben, itt lesz, többek között: **Palotai, Naga, Titusz** valamint a drum'n'bass kedvelőknek Roni Size egyike társa, a Full Circle kiadós **DJ SUV** Angliából.

A 2003 óta a Városi Strandon zajló fesztiválon a többszínpados zenei események mellett különböző kulturális programok, mozi, drogprevenciós helyszín és a St. Hubertus Kalandpark is várja a szórakozni vágyókat. Persze a hagyományos vízifoci sem marad el, illetve a fesztivállátogatók számára továbbra is ingyenes a strand látogatása.

Egyéb területeken is felkészültek a Wan2 szervezői, akik a korábbiaknál is jobb feltételeket ígérnek a kempingezőknek, illetve a napijegygyel érkezőknek. A fesztiválra május 9-én kezdik meg a napijegygyel, illetve a bérletek árusítását a megszokott helyeken. Idén a jegyárusításba bekapcsolódik a Szerencsejáték Rt. hálózata is, tehát az ország egész területén a lottózókban és a Jegyzőháza logóval ellátott árusítóhelyeken is válthatók Wan2-belépők. Az internetet előnyben részesítők a világhálón is megválthatják belépőiket, amelyek ára az idén a következőképpen alakul: bérlet elővételben 6500 forint, a helyszínen 8000 forint. A helyszínen váltható napijegy csütörtökön és pénteken 3500, szombaton pedig 4000 forintba kerülnek majd. Újdonság, hogy a lottózókban, valamint az interneten kombinált Wan2 és Hegyalja Fesztivál bérletek is válthatók.

További információk:

A Wan2 Fesztivál hivatalos honlapja: <http://www.wan2festival.hu>

Mezőtúr: <http://www.mezotur.hu>; <http://www.mezotur.com>

Anthrax: <http://www.anthrax.com>

Soufly: <http://www.soufly.com>

Freestylers: <http://www.thefreestylers.com>

Szemelvény az Exit programmagazin Felsőoktatásitörvény-módosításról szóló cikkéből:

„...A sikeres felvételi után **háromnegyed** éves képzésre vesznek fel az egyetemre. Ennek elvégzésével mindenki BA/BSC [...] diplomát kap. Ha a diploma után még tovább szeretne tanulni az ember, újabb sikeres felvételi után részt vehet egy **féléves** képzésben, amely MA/MSC [...] diplomát ad...”

Természetesen elírásról van szó – figyelmetlenül betűvel írták ki a 3/4-et és az 1/2-t –, de azért megfordult a fejünkben, hogy hogyan fogjuk belegyömöszölni a tantervünket egy és negyed évbe: „Tisztelt hallgatók, ez a szilícium, most pedig egy pár szót a deklaratív programozásról.” ☺

Köszönjük Komcsynak és Edwardnak a kommentet és hogy felhívták figyelmünket a cikkre.

Matyi és a haverok

Az Experidance táncársulat Ezeregyév című darabjáról már volt szó az Impulzusban (XXXI/01 - Kommerz magyarságtörténet két felvonásban). Akkor azt írtam hogy Román Sándor itthon egyébként egyedülálló társulata produkcióiban a táncon kívül a látványra és egyéb külsőségekre - zene, fény, csillogás - helyezi a hangsúlyt. Így van ez a Nemzeti Színházban látható Revans esetében is.

A darab Fazekas Mihály Lúdas Matyijának nagyon is szabad stílusú feldolgozása, ráadásul mértéktelenül kihasználja a Nemzeti négyzetméterenként felemelhető, süllyeszthető, eldönthető nagyszínpadának minden adottságát. A táncosok minden második lépésüket fel-le mozgó lépcsőkökön teszik meg, a történet végén pedig élő szobrokként emelkednek fel több méter magas talapzatokon a szereplők. Néha azért zavaró is a színpadon látható hullámváz, bár ha megengedheti magának a Nemzeti Színház, hogy ilyen technikai arzenált vonulasson fel – és melyik színház engedhetné meg magának, ha nem pont ez – akkor talán jogos a használata, főleg egy ilyen darabnál, aminek a mottója: „A cél egy, az eddigieknél látványosabb, monumentálisabb alkotás létrehozása volt.” Az Ezeregyév meg a „kosztümre, fénytechnikára és fergeteges zenére” épült – úgy látszik ezek már csak ilyenek.

Az előadást Töröcsik Mari, a Nemzeti Színesze, Lúdas Matyi anyja vezeti fel; fekete öregnéni-ruhája alapján valószínűleg épp a temetőbe indult, csak előtte berángatták a színházba, hogy „Te, Marikám, van itt ez a színes-szagos táncshow, ebbe’ kellene elmondani két mondatot, meg utána még öt percet lófrálni a színpadon.” Úgy látszik, hogy a sok látványos jelmez és zene (a Revans zenéje egyébként nagyon jó, az Experidance-nél már megszokott vegyes stílusban) mellé kellett egy sztár is, akivel még látványosabb és jobban eladható a darab. A művésznő összesen háromszor látható a színen, egyszer a már említett bevezetőben, később, amikor Lúdas Matyi elhatározza, hogy háromszor veri vissza, utoljára pedig a harmadik verés előtt. Ez összesen tényleg nincs több öt percnél, szövege pedig csak az első alkalommal van, ennek ellenére természetesen tapsvihart arat. Szegény a két órás előadás alatt, amikor épp nem a darab élvezeti értékét növeli, remekül unatkozhat az öltözőben.

A történet úgy indul, ahogy azt az eredeti Fazekas regéből is ismerjük: Matyi semmirekellő, naphosszat csak alszik és kocsmázik. Viszont, ezt figyeld: meg akarja tanítani a saját, majd később a falu összes libáját táncolni. Nagy ötlet, felvezető táncnak legalábbis nem rossz, ahogy a sok libának öltözött táncos fatojásokkal kopogtatva bevonul a színpadra, viszont később nyoma se marad a dolognak a darabban.

Apropó, lúd: én kiskoromban valamiért mindig azt képzeltem, hogy Lúdas Matyi libája hímnemű – legalábbis a Dargay Attila rajzfilm, meg a Schwajda György átdolgozásából kiadott mesekazetta alapján (lehet, hogy tévedek, és csak én gondoltam így valami freudi visszamaradottság miatt). Ebben a darabban Matyi libája – a neve itt is Galiba, mint a rajzfilmben – egy tipegő, kezeit affektálva tartó kiscsaj. Egyébiránt eltalált figura, mondhatni tényleg libás.

Ha már a gyökereknél tartunk, azért Román Sándornak sikerült megtartani néhány motívumot a már említett Lúdas Matyi feldolgozásokból, akár zenerészletekről van szó, akár a rajzfilmbéli kedvence, Döbrögi állandóan sípot fújó ispánjára („Nem a kicsi pamm-pamm, amit kopogtattam.” – nem volt gyerekkora annak, aki erre nem emlékszik.) Viszont Döbrögi figuráját igencsak átdolgozták. Addig semmi különös és kirívó nem történik, amíg ő meg nem jelenik a színen. A falusiak dolgoznak, jön Lúdas Matyi, megtáncoltatja a libákat, aztán a falusiakat és akkor egyszer csak meglátjuk a földesurat. Vagyis... valószínűleg a falu *menőcsávját*, egy Michael Jackson-videoklipek fénykorát idéző fehérkalapos, fekete-fehér lakkcipős, kigyúrt, szivarozó figurát, és a *nőjét*, akit a bevonuló táncuk végén könnyedén emel fél kézzel a magasba – ehhez egyébként innen gratulálók, őszintén.

Szóval ez a fickó olyan hatással van az egyszerű parasztasszonyokra és emberekre, hogy azok egy csapásra öltönyös-mappás-

mobilos alkalmazottakká változnak át. Kivéve Matyit, aki a céges partyt idéző jelenet közben is vígan szunyókál egy szekéren a zsákok között, lúdtollas kalapjában. Meg is lesz ugye az eredménye, elveszik a libáját és jól megvesszőzik. Mondjuk konkrétan nem derül ki a darabból, hogy mi nem tetszik Döbröginek Matyin. Valószínűleg az arca. Vagy az, hogy van rajta sapka. A jelenetből azt lehet sejteni, hogy Döbröginek háziállatnak szeretné Galibát – az eredeti műben a konfliktust az adta, hogy Matyi nem hajtott fejet a nagyságos úr előtt, ennek a következménye lett a libaelvétel, meg a huszonöt botütés.

Valószínűleg a darabnak ezen a pontján valami olyasmit mondhatott a rendező a díszlet- és a jelmeztervezőnek hogy „Na, most akkor szabadjára engedhetitek a fantáziátokat, vagy ami a helyén van.” Matyi először a Velencei karneválban adja vissza a botütéseket – ez valamennyire párhuzamba állítható az eredeti műben lévő olasz ács szereppel –, második alkalommal pedig orvosnak öltözve a párizsi Moulin Rouge füledten erotikus hangulatába hipnotizálja Döbrögöt, és ott adja vissza neki, amit megérdemel.

Egyébként furcsa, hogy ezeket a megtorlásokat Matyi sosem egyedül követi el. Mindkét alkalommal három ivócimborájával együtt öltözik be taljárnak és orvosnak. A haverok az első veréses jelenet előtt az öltönyös üzletemberek között vannak, és mikor Matyival elbálik a földesúr – akarom mondani a fővállalkozó –, akkor hagyják csak ott a Céget.

Csak kétszer veri vissza – lehetne ez is a címe a darabnak. A Moulin Rouge jelenet után ugyanis a történet végleg kifordul az eredeti kerékvágásból. A felújított sztori szerint Galiba legyeket enged szét Döbröginek, amit Matyi és három társa a Dongó című kiváló zenemű tangóharmónikás feldolgozására EKKORA légycsapókkal, rovarirtó kisiparosnak öltözve kezd el lecsapkodni. Ezután az egész falu kezébe légycsapó kerül, és Döbrögi egyedül marad a szolgálai ellen, majd jönne Matyi a nádpálcával, de az utolsó pillanatban megjelenik előtte édesanyja – aki egyébként belehalt abba, hogy elvették a libáját és a fiát megvesszőzték; ez se így volt az eredetiben – és meggondolja magát.

Ezzel és a már említett süllyesztő-emelkedő parádéval ér véget a darab, meg egy újabb sztárral, Kovács Ákossal, ő éneklí ugyanis a *finálédalt*. „*Kényes úr a földesúr*” és egyéb magasröptű rímek hallhatók a dalban.

Azért csak rója fel mindenki a kapufélfára: ez az előadás egy szombat délutánra egész jó, ha valaki csak szórakozásra vágyik, mindenféle komolyság nélkül. Sőt, erre a célra ideális, sokkal jobb, mint otthon a tévében megnézni a Largo Winch – Az igazságtevő aktuális részét.

balazs@impulzus.com

Az Experidance táncársulat legújabb darabja a

STEEL - A FÉM LEGENDÁJA

„A produkcióban történelmi korokon vonulunk keresztül világleptékben, táncban lekövetve a fém, mint anyag szerepét az emberiség fejlődésének történetében.”

Premier: 2005. április 22. Művészetek Palotája

További előadások: április 22., 23. május 12., 14.

Jegyek kaphatók: a helyszínen (1095 Budapest, Komor Marcell u. 1., tel.: 555-3001) és a Nemzeti Táncszínház közönségszervezésén és jegypénztárában (1014 Budapest, Színház u. 1-3 Tel: 375-8649, Tel/fax: 201-4407)

<http://www.experidance.hu>

Goldfinger – Open Your Eyes

MUSICMANIA

2002, Mojo/JiveRecords

Történelem: Goldfinger... így hívták a harmadik James Bond film fűgónaszát, és ezt a nevet választotta magának 1994-ben egy amerikai punkzenekar. A '96-os debütálbumuk címe szintén ez lett. Ezt követte a **Hang-Ups** – amin a banda egyik legjobb számát a **Supermant** találhatjuk –, majd a **Stompin' Ground**, mely többek szerint az igazi áttörést hozta a srácoknak. (Több kommersz zenetvé nyomta a NENA-féle 99-luftballon feldolgozást, valamint a **Counting The Days**-t is.)

Több filmzene- (pl. American Pie, The Waterboy) és tribute-feldolgozásalbumon (pl. **Duran Duran**, **Misfits**) való szereplés mellett kiadták a **Darrin's Coconut Ass EP**-t, majd egy tagcserét követően 2002-ben a cikk tárgyát képező **Open your eyes**-t.

A fiúk: Nem normálisak! © Röviden ennyivel lehet JOHNT, BRIANT, KELLYT, és DARRINT jellemezni. Egyik debreceni pajtásom így fogalmazta meg a stílusukat, zenei megközelítésüket: Boldogságpunk!

A zene: Az alapok a kaliforniai punk-rockban gyökereznek. Kezdetben főleg a ska-s elemeket vegyítették sajátos dallamvilágukkal, mára a trombitás témák valahogy lekoptak, de maradtak a kötelező HC-paródia elemek, az egészséges (?) komolytalanság, a lendületesség, valamint a vagány és színes hangzás.

Az album: Saját véleményem szerint a **GOLDFINGER** eddigi legjobb lemeze, ideális a banda megismeréséhez. Változatos, igényes, nincsenek rajta töltelékszámok... azaz itt korrigálnom kell: vannak, de ezek 30-50 másodperces poén-kirohanások, komolyan venni őket nem szabad (és nem is lehet).

Az indító **Going Home** szélvész témája megadja az alaphangulatot, száguldunk haza ezerrel! A **Spokesman**-t a Tony Hawk 4-ből a játékosok már ismehetik. Ebben a számban az eMpTyV jól megkapja, de érdekes dolog, hogy a következő nótából készült klippet (**Open Your Eyes**), ha ügyesek vagytok, elcsíphetitek az előbb említett csatornán [eMpTyV – a Dream Theater alkotta ezt szójátékot, mely remekül jellemzi a fő zenetvé színvonalát]. **Decision, Dad, Tell Me:** három fogós szám. Míg a **Dad** egy elég agresszív darab, a legutóbbi picit negédesre sikerült, de azért **BLINK**-es szintekre mégsem sülyded.

A **Liar** 19 másodperces daraja után a **January** következik, melyben a sziruposság ismét feltűnhet, de annyira frankó és hangulatos a téma, hogy akár estéket is merenghetünk rajta (szinte látjuk a hőesét, ahogy kinézünk az ablakon). Gondolom kitaláltatok: a szerelmes (NEM csajozós) témák hemzsegek a CD-n, ám ez mégsem zavaró, hiszen (a popzenével ellentétben) itt gondolatokat hordoznak eme elemek, valamint sejtésem szerint megtörtént élményeken alapulnak a szövegek, épp ezért teljesen átláthatóak.

Az ilyen mindenki számára ismerős helyzetek, érzések teszik igazán szívem csücskévé a lemezt. A **Happy**-t is nagyon kedvelem, egyszerűen hallani kell! A **Woodchuck** megint egy móka – nagyjából a „mitsütszkisszűcs” amerikai változata HC-módon tálalva. („How much wood could a woodchuck chuck, if a woodchuck could chuck wood?!”) Az **It's Your Life** megint egy tipikus **GOLDFINGER** nóta, melynek refrénjét egész nap dúdolja az ember, a közepén lévő reggae-s lazulás pedig a csúcspont.

A **Spank Bank** egy ragga-punk szösszenet, a **Youth** pedig ismét bebizonyítja, hogy a srácok fogós dallamok és hangszerelés terén is zsenik. A **Radio** egy ugrálós koncertfavorit, mely refrénjére szinte

látom a közönséget hullámozni a mosh-pit közepén, a záró FTN pedig megint ökörség: TED NUGENT-et szekálják benne rendesen (F*ck TED NUGENT). [TED NUGENT egy hard-rock gitáros, akinek fegyvermániáját, valamint politizálását kritizálja a banda] Ja, és a „blokkból jött” J.LO.-nak is jól beszélnek. © Ha valaki nem veszi ki ezután a lejátszóból a CD-t, még egy poén track-re lelhet. Ez a „nagyonyhülye” dobos DARRIN lírai vallomása Wayne Gretzky-ről [tudjátok, legendás NHL hokijátékos]. „Wayne Gretzky, the only man I'd have sex with...”

...kész!

Összefoglalva: Ez egy olyan album, melyet ha feltesz az ember, jókedvre derül. Olyan, amit a buszon, utcán, autóban, bárhol szívesen hallgatunk, hiszen energikus és lendületes. A már említett közvetlensége, ragadós dallamai kiemelik a korongot az átlagból, valamint a tucat kalipunk alkotások közül.

A **GOLDFINGER** már csak az egyedi hangszerelés is a legprofibak közé emeli, hiszen ilyen ötletes hangzást, és ennyi zenei geget még a többszázazres zenei megaprodukciókban sem hallhatunk. Sokan lehet, hogy fanyalognak a könnyed stílusuk miatt – ők meg is érdemlik, hogy elkerüljék a CD-t, és kimaradjanak a jóból, másnak viszont melegen ajánlom, ha másra nem is, esős tavaszi estékre boldogsághormon-szaporítónak. ©

Egyetlen nagy negatívuma talán a rövidsége, hiszen a 36 perc/16 szám elég kurta (a poénokkal együtt), még egy punk lemeznél is.

A cikk végére a zenekar rajongóinak pedig egy jó hír: megjelent az új album **Disconnection Notice** címen.

Attila – mcmacko

Naplopók

Délután fél négy. Csücsülünk a konyhában, körülbelül tíz perce keltünk ki az ágyból. Borzas, kócos haj, csipás szem, még álomtól rekedt hang, lassú mondatok. Én szívom a jóreggelt-cigim, kortyolgom mellé a jóreggelt-kávém, ő még álmosan bambul maga elé. Valamiről beszélgetünk, szépen komótosan, megfontoltan.

Csipog a kaputelefon, hazajött a Fricc. Még rémlik valami halvány emlék arról, amikor reggel tűzkor, azaz kábé hat órája lelépett dolgozni, dolgot intézni, suliba – fene tudja, merre. Tök függetlenül, ám teljesen egyszerre ébred bennünk fel a szégyenérzet, hogy ehhez képest mi átlustálkodtuk a napot, párhuzamosan kezdjük a hajunk gyorsan valami emberi formára szedni, kipislogni a csipát a szemünkéből, rövid nyújtások, ruhaigazgatás, hirtelen valami komolyabb beszédtema keresése: nem, nem, mi nem most keltünk ám, bizony órák óta effektíven intézzük a napunk.

Fricc felér, nyílik az ajtó. Belép, lepakol, látszik, hogy ő már elfáradt a napjában, túl van egy rakat dolgon. Ránknéz. Végigméri a szemeket, az összevissza fejeket, vet egy pillantást a frissen főtt kávéra; persze pillanatok alatt átlátja a helyzetet. Aztán csak megcsóválja a fejét:

– Naplopók.

gyp

Kalandozások Európában

Merjünk nagyot álmodni, legyen rögtön egy sorozat. Valami olyan, ami akár tetszőlegesen hosszú is lehet és bármikor azt lehet mondani, hogy „bocs, most nem voltam sehol”. Három-négy helyről szeretnék írni első körben, de csatlakozzatok bátran, be lehet szállni! Elsőként tehát Pozsony, a régi főváros, két órányira Budapesttől.

Pozsony

Mert igen, Pozsony bizony Magyarország fővárosa volt 253 éven keresztül, 1531 és 1784 között, sőt itt ülésezett a diéta egészen 1848-ig, ahogy a töröknyelvben emlegették az országgyűlést, persze elsősorban Bécs közelsége miatt (70 km). (Maga az épület az útikönyv szerint ma egyetemi könyvtár, sajnos megtalálni nem sikerült.)

A városba célszerű vonattal vagy busszal eljutni: busz reggel 7.20-kor indul a Népligetből, visszafelé 3/4 5-kor jön, 4860 forintból meg lehet úszni. Ha vonattal megyünk, akkor ugye van közvetlen járat – kicsit drága –, illetve lehet trükközni: diákjegy Komáromig, majd ott át a hídon, egyenesen előre kb. 15 percet, aztán balra (ki van írva), 25 perc az egész túra, cserébe harmadárón meg lehet úszni. Biletit kell kérni és Bratislava a kulcsszó, felnőttjegy, nincs kedvezmény és a jegyeladó szlovákon kívül semmilyen nyelven nem beszél. Pénzt még a hídon érdemes váltani, négy nap alatt ott találtuk a legjobb váltási arányt.

Pozsonyban a tömegközlekedés 10, 30 és 60 perces jeggyel működik, de úgyse nagyon kell majd: a város érdemi része nagyon kicsi. Szállodának mindenképpen ajánlom a Patio Hostelt: nemrég adták át, olcsó, új bútorokkal berendezett 2-3-4-sokágyas szobák, adnak ágyneműt és beszélnek külföldiül. Ők ajánlották a Slovak Pub-ot is, két sarokra a szállodától, ahol kiválóan belaktunk knédliből és sztracapskából, a sört pedig említeni se kell, ráadásul 10% kedvezményt is adnak a szálloda lakóinak. Ha ilyen messze eljöttetek otthonról, a helyi túrórudit is érdemes kipróbálni, Dots néven fut, piros pöttyökkel, mókás.

Mivel a háttérben lévő óramúzeum be volt zárva, muszáj volt mást kitalálni...

Van még az a brutális híd, a Novi Most, a szocializmus remeke, a pillér tetején étterem van, építéskor lerombolták a teljes régi zsidónegyedet. Viszont: a híd mellett van egy múzeum a pozsonyi zsidóság történetéről, ahol a zsidó szokásokat bemutató tárlat igen érdekes. A híd másik oldalán található a Szent Márton székesegyház, amely magyar koronázótemplomként szolgált 1563 és 1830 között. A templomot nemrég újították fel,

A Kék templom, avagy Pozsony messze legszebb épülete. Ki tervezte? Hát persze, hogy Lechner Ödön

hatalmas mérete ellenére nagyon barátságos összenyomást kelt, érdemes megnézni. Apró érdekesség: a tornyon látható a magyar korona.

Az óvárosban sétálva a vicces bronzemberkékből négyet kötelező megtalálni, nem nehéz, az óváros nagyon kicsi. A Mihály-tornyot, mely a négy kapu közül az egyetlen megmaradt több alkalommal is meg fogjuk találni, kiváló tájékozódási pont. Az egykori prímási palotában (a MUZEUM feliratról biztos felismerjük) és a régi városházán különféle kiállításokat tekinthetünk meg, kellems hely mindkettő, de ennél nem több. Több régi kút is van az óvárosban, kár, hogy ilyenek nincsenek Budapesten, mert nagyon szépek. Fürdeni nem szabad bennük, bár ez bennünk – különös tekintettel a hóesésre – nem igazán merült fel.

Számomra az összes látnivaló közül a Lechner Ödön tervezte Kék Templom volt a legkedvesebb, a magyar szecesszió igazi remekműve, gyönyörű, mázas csempékkel, a támogatók magyar nyelvű felsorolásával, kerttel, hasonló stílusban tervezett iskolával. Akit csak kicsit is megérint például az Iparművészeti Múzeum épülete, annak feltétlenül fel kell keresnie, fantasztikus épület. (A Tesco mellett kell elindulni kifelé, az első sarkon jobbra és nekimegy a Kék Gimnáziumnak, a templom mögötte.)

A város meglátogatására elégnék tűnt az a két nap, amit ott töltünk, de ha van még kedvetek maradni, fel lehet keresni a környékbeli fürdővárosokat vagy át lehet ugrni Bécsbe, esetleg meg lehet pihenni Révkomáromban. De erről majd a következő számban.

Nessie

Linkek:

Vasúti menetrend: <http://www.zsr.sk>

Patio Hostel: <http://www.patiohostel.com>

Slovak Pub: <http://www.slovakpub.sk>

Útikönyv: <http://www.bratislavaguide.com>

Novi Most (Új Híd), avagy a szlovák építőipar büszkesége, melyhez illik a háttér (a gyárak balrább, de megvannak)

A Főzelékfaló Ételbár

Nem, a következő cikkel ellentétben itt megálljuk, hogy a falóval hülye szócicceket alkossunk.

Ahogy belépünk az ajtón, sok meglepetés nem éri az embert, hiszen az óriási, az éttermet a világtól teljes hosszában elválasztó üvegfalon keresztül minden átlátszik. Egy viszonylag közepszerű, kissé unalmasak mondható, de tágas helyiség fogadja az embert, egyterű gyorsétterem. A fejek fölött fehér, sokak által ismert, kazettás műmennyezet terül el, ez nem is lenne probléma. Ami igazán nem tetszett a külsőségekben, hogy a fehér, illetve halvány narancssárga színekben váltakozó műanyag székek erősen egy kórházi étkezdére emlékeztető, nyomasztó hangulatot árasztanak.

Végül is ez olyan, mint egy menza, mert a kisugárzása annak is beillik. Az asztalok négyszög alakúak, szintén menza hangulatú, kis költségvetésű, préselt lemezekből készültek, melyeket háromlábú szürke, műanyag, ám fémet imitáló lábak tartanak. A bejárat-tól baloldalon, egy homokszínű, műbőr ülőgarnitúra húzódik a fal mellett, mely viszonylag kényelmesnek látszik.

A pulthoz érünk, önkiszolgáló. Ez igazán nem baj, ilyen kategóriában igen gyakori ez a megoldás. A választék igen nagy, rengeteg féle hús, rántott zöldség, saláta, köret, s előre „összekevert” tálak (mint pl. különböző rizses húсок) sorakoznak az L-alakú „tálcsúztatós” pult teljes hosszában.

Éhes, ám rendkívül smucig diákként tekintetem azonnal az ár-
lapra ugrik. Főzelék... olcsó! Ezért jöttünk ide ugyebár. Feltétek... van nagyon sok, egészen elviselhető áron. Némi felárért a bécsi szeletnél (alias rántott hús) valamivel fantáziadúsabb feltétekhez is hozzájuthatunk. A köretek rendben vannak. Kicsit drágának találom őket, de van néhány egyedi opció is, mint pl. a petrezselymes krumpli, ami azért dicséretes. Vannak desszertek, az árak nem ordítóan alacsonyak, de elviselhetőek. A nyomasztó designnal párosítva, így ez eddig nem túl kecsesgató.

Rendelek egy sült krumplit (snassz, de sajnos étkezés nem maradhat el enélkül) és egy sárgaborsó főzeléket, ugyebár főzelékfalóba jöttünk. A pultos lány segítőkész, már messziről érdeklődik választásom iránt. Van fűszeres sült krumpli (nem hasáburgonya), jól hangzik, de konzervatív vagyok (bocs ☹). A 3 dl kóla – light ugye, kövéren nem lehet csajozni – igen drága, ennél kevesebért akár fél litert is kapni az olcsóbb helyeken. Viszont nem vizes, ez nagy érdem manapság. [Viszont a gyömbért vizezik rendszeren – Matya]

Már korábban kinéztem az egyenes ülőgarnitúrát. Neki is iramodok, hogy elfoglaljam a helyem, amiből egyébként sok van, de

sajnos négy körül ez már nem sokat árul el a Főzelékfaló látogatottságáról. Az ülőgarnitúra igen kényelmes, de az asztal még mindig nem tetszik, a székek pedig továbbra is a kórházat juttatják az eszembe. A főzelékkel kezdem, ami alacsony árához méltóan nem is nyújt túl nagy gasztronómiai élményt. Nem is vártam sokat igaz, nem rossz egyáltalán, átlagos, sárgaborsó ízű, egy kis lecsó zamattal fűszerezve... Lehet, hogy nem értek hozzá, de még ilyet nem kóstoltam. Mindegy, nem rossz.

A sült krumpli kellemes meglepetést okoz, igen ízletesre sikerült. Igaz találtam benne, néhány magot. [Magot? He? – A szerk.] Az első igen meglepett, de a többi után azt gondoltam, talán ez adja azt az érdekes édeskés ízt, ami üde színfolt a mai agyonsózott, olajban ropogósra áztatott, rendkívül kalóriadús sült krumplik világában. Szép „sült” színe van, bár sokak talán szentesnek mondanák. ☺ Finomak, talán egy kicsit fonnyadtak, de hát már késő délután van. Az adagokról. Nagynak nem nevezhetők, a főzelék szerintem megfelelő mennyiségű, a krumplit talán kevésnek is mondhatnám, de ez az én kis gyomromnak pont elég volt, amolyan zóna adag.

Összegezve nem mondanék egyértelműen negatív kritikát a Főzelékfaló Ételbárról. Dicsérni azonban nem fogom nagyon. Nekem úgy tűnik, egy határozott arculatot céloztak meg az alkotók, mégpedig a menzát, amit sikerült is elérniük. Ennek ellenére számomra nem túl kellemes élmény, hogy az étterem a menzára emlékeztet.

Középszerűségét talán szándékosan próbálja a kórházi székekkel hangsúlyozni, ezzel remélve, hogy amolyan „biztosjóolcsó” gondolatokat ébreszt a gyanútlan diákokban. Az árak ellenben nem passzolnak ehhez az arculathoz, a szegényes külső párosítva az unalmas színekkel, nem éri meg a gyakori látogatást. A hasonló éttermektől nem marad el nagyon, inkább csak beáll a sorba. Átlagos, kicsit unalmas és néha drága is. A neve azért nem véletlen. Egy tányér főzelékre mindig beugorhatunk, és nem hagyjuk ott a gatyánkat sem. A húsokat, italokat viszont érdemesebb máshol keresni, ahol vagy jobb, vagy olcsóbb. Az azonban értékelendő, hogy némileg kiemelkedik a tipikus „sültkrumplihússal” helyek hosszú sorából, ellátva minket, egy kissé mesterségesen jellegtelen hellyel, ahol egy tányér főzelékhez mindig olcsón hozzájuthatunk.

Koncz Péter

Várom már a nyarat?

Buli
Minden
Este
a rakparton!

Meghívunk egy kóktélra! Küldj egy e-mailt "Várom már a nyarat!" jelszóval, neveddel és címeddel az rpart@sc.bme.hu címünkre és 2 főre V.I.P. meghívót küldünk a megnyitóra!
Nyitás: 2005. június • 1111 Budapest, Műegyetem rkp. 9. (BME R épülete előtt) • rpart@sc.bme.hu • www.rpart.hu

Utcanevek nyomában

.....
Én körte, te körte, ő körtér.

Kiskorában már írónak készült, meg akarta írni a nép, a parasztság életét. Iskolái után jogot és teológiát hallgatott, de az igazi egyeteme mégis az országjáró népi gyűjtés lett. A Nyugat szerkesztői korán felfedezték, s ő lett „Nyugat csapafának keleti zászlója”, Adyval szoros barátság kötötte össze. Rengeteg regény, elbeszélés és több színdarab született a tollából, a magyar novella megújítója, a népi írók példaképe volt. Móríc Zsigmond szinte minden ismerősét megformálta regényeiben, magáról azonban csak öregkorában írt regényt.

Móríc Zsigmond neve nem cseng ismeretlenül. Nem kezdjük azon törni a fejünket, hogy hol is hallhattuk már ennek az embernek a nevét, nem próbáljuk a körtér elhelyezkedése alapján kitalálni, miért is nevezték el pont róla. Móríc Zsigmond érettségi tétel volt. Persze, ahhoz hogy érettségi tétel legyen előbb írónak is kellett lennie. Így tehát valószínűnek tartom, hogy legtöbbünk legalább egy-két novellát, akiknek megtetszett a stílusa talán egy pár regényt is olvasott tőle. Választék van bőven, hiszen Móríc, aki először Jókai műveiben ismerte meg a magyar irodalmat, ha stílusában más utat is járt, mennyiségben igyekezett behozni a mestert. Több mint ötven könyv, regények, novellák elbeszélések kerültek ki a keze alól, több regényét átírta színpadi változatra is, bár ezek nem hoztak akkora sikert, mint eredetileg is színpadra írt művei. Azonban ehhez az életműhöz hosszú és kacsaringós út vezetett.

Édesapja, Móríc Bálint földműves családban nevelkedett vállalkozó volt, aki ki akart törni a paraszti korlátok közül. Családi gazdasága irányításának átvétele után folyamatos sikerek kísérték, Tiszacsécse híres vállalkozó szellemévé vált, így érthető, hogy jó partit jelentett a faluban élő papcsalád, Pallagiék számára is. Pallagi Erzsébettel boldog házasságban és praktikus munkamegosztással kezdték új életüket. Móríc Bálint sokat kockáztatott, és mindentől azonnali sikert várt. Ha megtetszett neki egy gondolat, belevágott. Felesége viszont a megfontoltság és a takarékoság mintaképe volt, ez a kettősség biztosította a gyarapodó család felemelkedését. Móríc Bálint kitanította a Pallagi fiúkat, Erzsébet testvéreit, ezzel a Pallagi család fényét is emelve. A leendő író ezekre az évekre, kisgyermekkorának idejére emlékezett vissza legszívesebben, ez volt számára a tökéletesség. Azonban ha valaki sokat kockáztat, sokat is veszthet. A Móríc család mindent elveszített egyetlen tél alatt, és még Csécsét is el kellett hagyniuk. Nélkülözésben, szétszórva egy-egy rokonnál vészelték át a következő éveket. Móríc Zsigmond is elszakadt szüleitől, azonban ez az önállóság volt az első ösztönző erő, amely felébresztette benne az írás utáni vágyat. Hamar érettebbé vált lelkiileg, és az emberek között járva megértette a vidék tragédiáját, elmaradottságát, szegénységét és kiszolgáltatottságát. Elhatározta, író lesz, és megírja a magyar parasztság történetét, életét, hogy mindenki átélhesse, megismerhesse, és megváltozzanak végre a körülmények.

Két év múlva, 1887-ben szüleihez költözhetett Prügyre, de ezzel csak még rosszabb körülmények közé került. Prügyön nagy rokonsága élt édesanyjának, akik sokáig hívták az ifjú vállalkozót, hogy költözzön hozzájuk, de a szegény rokont senki sem látta

szívesen. Móríc Bálint és családja nyűg volt a falunak, és ezt sosem feledkeztek el éreztetni velük. A családfő a szomszéd falvakba járt ácsmunkát keresni, a ház asszonya pedig az anyaságba, hat gyermekébe kapaszkodva őrizte meg méltóságát. A prügyi rokonság nyomorban hagyta volna őket, azonban ekkor bizonyult jó befektetésnek Mária testvéreinek iskoláztatása. A Pallagi fiúk támogatták, segítették a családot, különösen Pallagi Gyula, aki fizikatanár lett, Eötvös Lóránd mellett asszisztált a pesti egyetemen, és kieszközölte Zsigmondnak a debreceni kollégiumba való felvételt.

Zsigmond kiváló tanuló volt, hat év alatt elvégezte a nyolc éves kollégiumot, mindig színjeles eredménnyel. Debrecenben kapta első pénzkereseti lehetőségét is, egy idősebb bácsinak olvasott fel.

Már ebből a pénzből is hazaküldött, amennyit tudott.

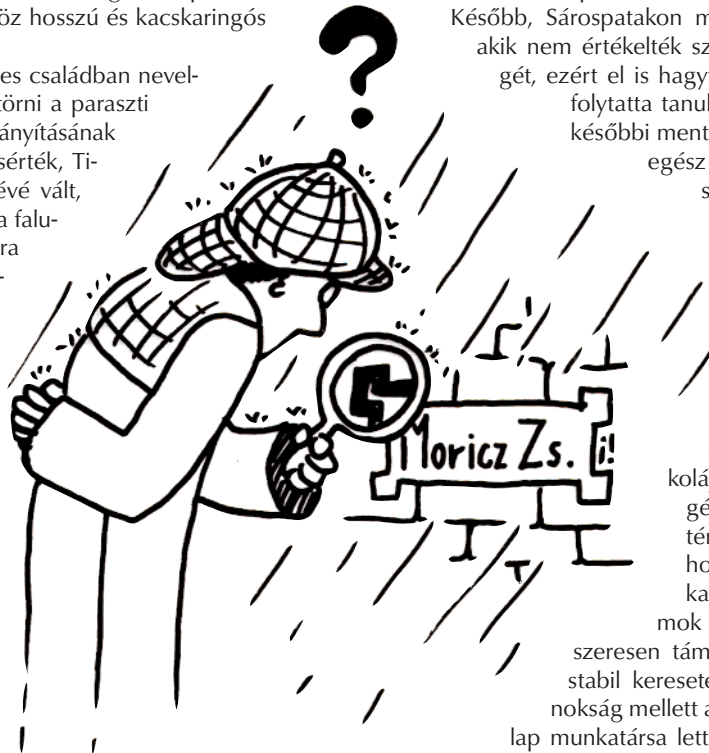
Később, Sárospatakon megütközött a tantestülettel, akik nem értékelték szárnyát bontogató egyéniségét, ezért el is hagyta Patakot, és Kisújszálláson folytatta tanulmányait, ahol Pallagi Gyula, későbbi mentora volt a főigazgató. Itt már

egész évben dolgozott ötfelvónasos színdarabján. Egy-egy novelláját, versét ekkor már leköszölték helyi lapok, de a felfedezettség még váratott magára.

1900-ban Budapestre költözött, jogot és teológiát tanult, tanárgyakornokként egy évet Kisújszálláson is tanított, régi iskolájában. Emellett napidíjas segédhivatalnok volt egy minisztériumi kishivatalban. Álmáról, hogy író lesz sosem tett le, de kacsaringós út vezetett az álmok eléréséhez. Családját rendszeresen támogatta anyagilag, és ehhez stabil keresetet kellett találnia. A hivatalnokság mellett azonban az Újság című napilap munkatársa lett 1903-ban. Megtalálta élete

párját is Holics Janka személyében, akiről sok regényében mintázta a hősnők alakját. 1908-ban elindult a Nyugat, és Osvát Ernő, aki már olvasta egy novelláját, felkérte Mórícot, hogy írjon a folyóiratba. Így született meg a Hét krajcár című novella, melynek hatására az író egyből hírnévre és elismertségre tett szert.

Móríc és Janka házassága néhány vonásában kísértetiesen hasonlított Móríc Bálint és Pallagi Erzsébet házasságára. Az író örökölte édesapja lángolását egy-egy gondolatért, álmodozását, nagyvonalúságát, Janka pedig a földön járt, vezette a családi pénztárt és egyben ő volt az első olvasója és kritikus is az új műveknek. Móríc igazán jól az életben megismert alakokat tudta megírni regényei, elbeszélései szereplőinek. Janka alakja szinte minden művében szerepelt, melyet házasságuk alatt írt, és a feleség elfogadta azokat a jellemvonásokat dominánsnak, amelyeket férje kihangsúlyozott írásaiban. Nem csak Janka volt a szereplők modellje, hanem a könyvek magát Jankát is formálták. Sosem volt elé-

gedett igazán, félt tőle, hogy Móricznak fejébe szállna a dicsőség, és elfelejtené, miért is kezdett írni. Móriczra kezdetben jó hatással volt Janka kritikussága, és várta is az asszony segítségét, szempontjait a művek értékelésében és vezető szerepét a háztartásban, azonban idővel felesége beosztó takarékosága zsugorisággá, elégedetlensége pedig rögeszmés rigorózussággá vált. Húsz év házasság után, mikor Janka már értette, hogy férje miatta tölt egyre több időt távol otthonától, és mikor megjelent az első regénye, melyben a nő főszereplőt másról mintázta, megértette, hogy már csak visszafogja Móriczot, és egy üveg altató segítségével eltávozt az élők sorából. Az író nem tudta elfogadni, hogy Janka nincs többé. Tárcajában hordott egy képet róla, melynek hátuljára ráírta: „Janka vár”, újránősült, de második feleségében is Jankát kereste, és mivel nem találta, nem is élt sokáig együtt új társával.

A Nyugat munkatársaként ismerte meg Ady Endrét. Kezdetben írásokban, versekben méltatták egymás munkásságát, ismeretlenül dicsérték a másik világnézetét és céljait. Mikor pedig megismerték egymást, elválaszthatatlan jóbarátokká váltak. Mindketten álmodoztak, de mégis kiegészítették egymást, mert másféle volt a két álmodozás. Ady lángolt, ifjúi hévvel, benne mindig a forradalmár dolgozott, hatalmas szemén keresztül a világra szabadította lázongó lelkét. Móricz ezzel szemben inkább megfontoltan gondolkodott. Álmodozott is, de sokkal nagyobb hangsúlyt fektetett a lassú, analitikus megismerésre, és a részletező, alapos megismertetésre. Rengeteget beszélgettek irodalomról, a paraszti helyzetéről, a világ dolgairól. Az első világháború küszöbén mindketten felszólaltak a békéért, Babitscsal, és a többi nyugatossal együtt. Mindkettejüknek valami újat adott a másik, ami lelkesítette őket, és így szárnyaltak mindketten a másik vállán állva.

A háború utáni zavaros időkben nehéz volt embernek maradni és az eszmékhez is hűnek lenni. Móricz üdvözölte a földosztást, és támogatta az egyenlőséget, ezért a kommün bukása után elővetették a megtorlók, a számonkérő ítélőszék előtt az volt ellene az egyetlen vád, hogy írt a kommunizmus mellett. Az ekkor szerzett keserű tapasztalatok, a régi íróársak köpönyegfordítása volt az igazi minta a Légy jó mindhalálig tanári karának megformálásához, melynek keretét adta csupán a gyermekkori emlék, a debreceni kollégium Móricz számára mindig is rideg, szögletes épülete.

A forradalmak és a háború szele azonban átsöpört az országon, és visszafordíthatatlan nyomokat hagyott maga után. A parasztság már nem volt ugyanaz, akit megismert népi gyűjtőkörútjain, már nem tudta a régi tapasztalatai alapján leírni a helyzetet, utazni viszont nem engedte beteg lába. Ekkor a nép kereste meg őt. Egy régi ismerőse, Papp József egy este bekopogott hozzá, és elmesélte az életét. Egy másik alkalommal a Ferenc József hídon sétálva talált egy munkás leányra, aki leugrani készült, felkarolta, többször találkoztak ettől kezdve, és Csibe néven a lány megismertette vele a városi munkásság helyzetét. Móricz mindig modell, minta után dolgozott. Regényeit vidéki történetek, szereplőit élő emberek mintájára formázta. Amíg egészsége engedte, rengeteget utazott, mindenkiel beszélgetett, gyűjtötte a történeteket, a mindennapok krónikáit. Mikor Erdély című trilógiáját írta, beutazta Erdélyt, ott akart lenni mindenhol, ahol Báthory, regényének hőse megfordult, be akarta szívni ugyanazt a levegőt, mert úgy érezte csak ekkor tud hiteles képet festeni a fejedelemtől. A hitelesség nála szinte dokumentálást jelentett. Nagy álma volt egy több kötetből álló regény, mellyel bemutatja az egész ország életét a palotáktól a kunyhókig.

Nyomot akart a világra hagyni, és utódokat, akik továbbviszik a szellemiséget, melynek ő lefektette az alapjait. Egy darabig a Nyugat szerkesztője volt Babits Mihállyal, de nem tudtak hatékonyan együtt dolgozni. A népi írók, a vidéki fiatal írók az ő mintájára akartak bekerülni a köztudatba, példaképüknek tekintették, hiszen ő is vidékről indult, ahol az íróknak nem volt igazi jövőjük, és feljutott Budapestre, majd országos hírnévre tett szert. Üdvözölte és támogatta a népi írókat, majd mikor elvállalta a Kelet Népe szer-

kesztését, kereste is az ifjú ismeretlen tehetségeket, és kifejezetten azoknak adott lehetőséget a publikálásra, akiket már mindenhol elküldtek. Veszélyes játékot játszott ezzel a daccal, hiszen ekkor már a második világháború szele szülte a cenzúrát, de ő a végéig azt vallotta, hogy az íróknak nem politizálni kell, az egyetlen feladatuk az építkezés, a szellem és a magyar irodalom építése.

Utolsó éveiben sorra látogatta életének színhelyeit, érezte, hogy már nincs sok hátra földi útjából, és még találkozni akart életben lévő szeretteivel. „Ennek a háborúnak a végét én már nem érem meg” mondta, mikor kezdetét vették a harcok, de amíg csak tudott, alkotott. Rózsa Sándor trilógiája volt életének utolsó műve, de ebből is csak két kötet elkészítését adta meg neki a sors.

„Én nem egy életet éltem át, hanem mindig azt éreztem, hogy ezer és ezer formájú az élet.” – mondta egyik vallomásaiban az író. Valóban ezer formájú volt számára az élet, és minden forma, minden percét megpróbálta kihasználni. Minél többet akart mutatni, és sosem fogta meg a dolgok könnyebbik végét, úgy érezte neki semmit nem adott olcsón az élet. Életének minden színéről azonban nem tudtam ezen a néhány hasábon teljes képet adni, de nem is ez volt a célom. Azt akartam megmutatni, hogy milyen sok arca is volt Móricz Zsigmondnak. És azt, hogy ha az egyik arca nem tetszik, érdemes megnézni egy másikat. És érdemes elolvasni irodalmának más munkáit, illetve életének más színtereit, hiszen „az írónál az élet az írásban van.”

BaGe

Felhasznált irodalom:

Kiss Tamás: Így élt Móricz Zsigmond

Dr. Gremesberger László – Gyeskó Ágnes: Ki kicsoda a magyar irodalomban?

TAVASZI ÚJDONSÁGOK az Ajándékboltban!

• KARI BÖGRÉK:

kék, fekete és sárga színekben

• TOVÁBBI ÚJ TERMÉKEK:

két színű hosszú ujjú pólók,
női felsők, baseball sapkák, stb..

ÁPRILIS KÖZEPÉTŐL!

Műegyetemi Ajándékbolt

Műegyetemista vagy. Ne érd be kevesebbel!

H-P: 7.30 – 16.30 • Goldmann György tér 3.
Tel.: 463-1515 • www.ajandekbolt.bme.hu

Mediterrán órák

Két évvel ezelőtt a „Pécsett van az internet” című írásunkban arról a megdöbbentő felfedezésről számoltunk be olvasóinknak, hogy az internet igazából Baranya megyében tanyázik. Bár ez csak a bulvárúságok kifigurázására jelent meg az Impy nevű magazinunkban, idén úgy döntöttünk, utánanézzünk, mi is van Pécsett. Sok minden, sok pénzért, rövid felvillanásokban.

Alagút

A Budapest-Pécs szakasz 1203 Ft-ba kerül. A vonat tömve, a mellettünk lévő asztalnál söröznek, a velünk szemben ücsörgő bácsi telefonál. Végig. Két mobil is elhasznált az út során. Az út végén három alagút és kisebb füldegulás jelzi: megérkeztünk Baranya megye fővárosába.

Információk

Ez az első alkalom, hogy Pécsre megyünk, így megpróbáltuk felidézni a városról szóló ismereteinket. Kispál és a Borz. Női kosárcsapat. Egyetemváros. Este IC Pestre, amit majdnem megszüntettek. Római korban is lakott volt. Ókeresztények. Világörökség. Török hódoltság. Hát, nem túl sok...

Világörökség

A római kori Sopianae Kr. u. IV. századi ókeresztény temetőjét az UNESCO Világörökségi Bizottsága 2000. decemberében az ausztráliai Cairns-ben tartott ülésén felvette a Világörökségi listára és ezáltal az egyetemes történeti értékkel bíró, az emberiség történelme szempontjából kiemelkedően fontos kultúrtörténeti kincsek közé sorolta.

Szél

Első megállapításunk az, hogy Pécsett fúj a szél, legalábbis Balázs fejről kapásból lefújta a sapkáját. Egy mérés nem mérés felkiáltással visszatette a fejére, hogy percekben belül az út közepéről vadássza vissza az autósok gumija elől.

Dzsámi

A vasútállomástól utunk a Széchenyi tér felé vezet. Közben tudatosul bennünk, hogy nem is vagyunk olyan messze az Örs vezér tértől, ugyanis kétszer is találkozunk az Árkáddal. Szemetessel már nem annyira, azok csak a belvárosra sokasodtak meg. Hangulatos kis belváros, sok térképpel. A Széchenyi téren található a Belvárosi Plébániatemplom – Gázi Kászim pasa dzsámija. Ennek az épületnek az érdekessége, hogy az egykori Szent Bertalan templom maradványaira épült, és a későbbi budai pasáról nevezték el. A törökök kiűzése után a jezsuiták kezébe került a templom, jelentős szerepet játszott a magyarországi ellenreformációban, s többször is átalakították az épületet. Szép minaretjéről mára már csak feljegyzések maradtak. A templom megtekintése ingyenes, de kifelé menet mindenképpen kell valamit vásárolni. Van egy angol turistacsoport, aki ezt semmibe veszi, és egyszerűen kísértél. A templomot felügyelő nő böszön utánuk veti magát. Sikertelenül, mert még nekünk is panaszodik arról, milyen faragatlanok az angolok.

Hunyor szálló

Egy szálloda, fenn a hegyen. Itt rendezték a konferenciát, ami miatt eljutottunk Pécsre. Kisebbségi adminisztratív problémák miatt úgy döntünk, hogy csak két előadásra nézünk be, a többi időt a városban töltjük.

Panelházak

Rengeteg. Gyp szerint szépek. Szegény dunaújvárosi srác. Bár tény, hogy az itteni panelházak alakban különböznek a hagyományos társasoktól, vannak csíkosak meg TV-képernyőszerű építmények. A város közepén pedig egy huszonöt emeletes üres toronyház áll. Megépítették, aztán kiderült, hogy valami gond van és lakhatatlannak nyilvánították. Egy építőmérnök meg tudná mondani, hogy mi lehet vele a probléma, biztos statikailag nem meghatározott. Így most ott álldogál magányosan, remek lehetőséget kínálva paintball csatákra. Meg ejtőernyős ugrásokra. Meg még sok mindenre.

Apollo

Egy eldugott kis lakótelepi étterem. Van lepényük. Ez egy ilyen izé, ami 590 Ft-ba kerül, és finom, és sokféle van belőle. Török étel lehet, legalábbis Törökországban hasonló ételt kaptunk előételként. Meg születésnapozó társaság is van itt, és az egyik kisgyerek mobiltelefont kapott. Mindannyiunk örömeire úgy döntött, hogy azonnal kipróbálja az összes csengőhangot. Öt perc elteltével megunkjuk a dolgot, és mindannyian elővesszük a saját mobilunkat, és teljesen hangerővel megcsörgetjük egymást. Hatástalanul.

Őzike játszótér

A KVIF-es ismerősök szerint azért jó, mert át lehet photoshopolni (mindig ez az ígékezés) Győzike játszótérre.

Bazilika

Ilyen is van Pécsett. Elsétálunk mellette többször is, éjjel is. Szép. „A Bazilika mai formáját az 1882-1891 között végzett nagy átépítéskor kapta. A tervező Schmidt Frigyes a román kori, első székesegyház stílusát követte. Az eredeti, XI. századi templom három hajós elrendezését, szentélyét és altemplomát változtatás nélkül megtartotta. Eredeti maradt a XI. és XII. században épült két toronypár alsó része. A Bazilika a Dóm térre néző déli oldalával mutatkozik meg és lenyűgöző látványt nyújt. Árkádsorai felett a 12 apostol szobra áll. Alkotójuk Antal Károly szobrászművész. A templom hossza 60, szélessége 22 méter.”

Kocsma1

Este jön a nagyszerű ötlet, gyűjtsünk használható információkat a városról. Az első hely párbeszéde: „Jó estét, kérek két kólát és egy unicumot!”. Kapunk két kólát. „Elnézést, az unicum...” Kapunk két unicumot, jéggá fagyott pohárban. Érdekes... Közben megy a Megasztár, Palcsó Tomi énekl az Álomarcú lányt.

Kocsma2

Kihagyjuk, mert étterem.

Kocsma3

Kihagyjuk, mert pub.

Kocsma4

Akciós a whisky-kóla. A mellettünk ácsorgó társaság éppen rózsát vesz a pultosnak. Még a nevét sem tudják, a „Happy birthday” éneklése közben derítik ki. Ez is egy eléggé lerobbant kocsmá, de tele van. Az előző az üresen ácsorgott – látszik, hogy közeledünk a belvároshoz.

Sétálóutca

Megkeressük azt az utcát, aminek a fényképe szerepelt a két évvel ezelőtti bulvárimpulzusban. Tényleg tele van netkávézóval.

Kocsma5

Lerobbantabb mint a pesti Black Dog. A csaj ügyel az emberekre. Van egy részeg csávó a haverjával, már egy ideje ott ülhetnek. Nekik már nem ad több italt, annak ellenére sem, hogy a srác többször is felemeli a középső ujját, és a „fákk” kifejezést motyogja maga elé. Tölem meg elkéri a személyimet. Mézes pálinka a menü.

Flekken1

Étterem. Végre vacsora. Lepény ismét. Látjuk Bartók Esztert énekelni A Kicsi, a Nagy az Artúr és az Indián című LGT-számot adja elő. Szavazok rá, nehogy az legyen, mint múlt hétvégén.

Flekken2

Étterem. Ott van a Flekken1 Étteremmel szemben. Belátni. Érdekes.

CityClub

A Pécsi Est-ből nézzük ki ezt a szórakozóhelyet. Az egyre inkább szakadó eső ellenére elég hamar megtaláljuk. Éppen Hooligans koncertre készülnek, utána rockbulival, mindehhez 1500 Ft-os belépővel. Inkább kihagyjuk, és keresünk valami mást. Telefonos segítségét kérünk.

Kocsmabó

Ez igazából egy pub, de bevesszük, mert már nagyon esik, és bizonytalanok vagyunk az irányban, így a közönség segítségét kérjük. Közben megérkezik négy rendőr, leülnek mellénk és kitöltik az egész estéről szóló kilométernaplót. Elégge érdekesen dobálóznak az időpontokkal és a kilométerekkel.

B52

Pécs legnagyobb szórakozóhelye. A belépő 23-ig 1000 Ft, utána 1200 Ft, de ha valami nagyobb buli van, akkor a 3500 Ft-ot is elérheti. Durva. A ruhátár 200 Ft kabátoként. Kabát és táska 400 Ft. Kabát és pulcsi 400 Ft. Kabát és táska és pulcsi 600 Ft. Három különböző teremben három különböző stílusban zajlik az éjjeli pörgés. Bár az alapzene mindenhol a tücc-tücc. Ami azonnal feltűnik, az a mediterrán hangulat. (Vagy én voltam régen diszkóban.) Mindenki sokkal bevállalósabb mint Pesten vagy Sopronban. Az emeleten bőrfotelek vannak, tele nem csak csókolózó párokkal. A tánctéri ismerkedési stílusra „a kigyúrt, láthatóan kevés IQ-jú és magas véralkoholszintű srác ráhámoz a lihegő csajra, aki vagy előli magától, vagy hagyja” mottó a jellemző. Verekedések és ve-

szekedések, küzdelmek lányokért. Elalszok az egyik fotelban, három csaj kelt fel. Aztán odajön egy másik, hogy menjek partyzni. Majd megegyeszer visszajön. Hajnali fél négyre a táncter már úszik a habtól, a szétört üvegektől és poharaktól. Lengők nincsenek, biztonsági embereket csak a bejáratnál látni. A nagyteremben lévő DJ pedig beleszeretett a saját hangjába, és már többet beszél mint zenél.

Taxi

Sikerül lealkudni a taxi viteldíját, de kiszállás után az az érzés van bennem, hogy még ennél is olcsóbban is kijöhettünk volna. Na mindegy. Megtudjuk, hogy Pécsen csak hétvégenként van forgalom, a szórakozóhelyek miatt. Hétközben pedig kórházakba szoktak menni az idősebbek, illetve esténként az egyetemisták/ főiskolások hívják még őket. „Régebben voltak horvátok is, de mára már eltűntek. Biztos nem éri meg nekik átjönni vásárolni” – panaszkodik a sofőrünk.

Állomás

Négyre érünk oda, akkor nyitják ki az ajtaját. Teljesen kihalt. Egy kisebbségi odajön hozzánk cigit lejmolni. Angolul megszólít egy csaj, Pestre tart. Fáradtság. Kinyit a pénztár. Balázs vonata már benn áll, felszáll. Aztán felszállok én is a sajátomra. 330 km-t fogok megtenni... hat óra alatt. (Összehasonlításképpen Budapest-Sopron távolság 230 km és 2 óra 10 perc). Ez a MÁV, 2005-ben... Ágyikó...

Bacsi

U Make The Rules – We Make The Noise

.....

2005. március 26-án került megrendezésre – immár negyedik alkalommal – Közép-Európa legnagyobb elektronikus zenei eseménye, a magyarországi Mayday. Mivel az Impulzusban még nem jelent meg cikk ilyen témában, egy kis történelmi bevezetéssel kezdeném.

Az 1991. decemberében a német DT64 rádióadó megmentésére rendezett jótékonysági rendezvénnel kezdődött a Mayday történelme, mely mára alaposan kinőtte magát. Németország több városába is eljutott (Berlinbe, Kölnbe, Dortmundba és Frankfurtba), majd Lengyelországot és Oroszországot követően 2002-ben érkezett meg hazánkba. Napjainkra már Európa öt országában, sőt Mexikóban is szerveznek Mayday-t.

Az eddigi négy hazai alkalom időpontjai, és jelszavai:

2002. 05. 19. – Mayday comes to Budapest

2003. 03. 29. – Password: Europe

2004. 04. 03. – Future Downloaded

2005. 03. 26. – U Make The Rules – We Make The Noise

Az egyre népszerűbb rendezvény mindig különleges alkalom, nem csak a fellépők miatt, hanem azért is, mert minden évben valamilyen aktuális kultúrpolitikai üzenetet hordoz, és juttat el a helyszínekre.

Idén nyolcvan DJ és liveact jött a legnagyobb hazai technoeseeményre. A legnagyobb nevek: a Mayday szülőatyja Westbam, Taucher, Marco Bailly, Master Blaster, Tomcraft, Global DeeJay, és a hazai élvonal képviselői.

A rendezvénynek ismét a Hungexpo F-F2 pavilonja adott otthont. A monumentális épület öt termében szólt a zene este hattól másnap reggel kilencig. Az elővételben vásárolt jegyek hat, míg a helyszínen váltottak hétezer forintba kerültek. Lehet, első hallásra kicsit soknak tűnik, de ez nem egyszerűen egy hétvégi buli. Ez egy évben csak egyszer van. Csak egy szó jut az eszembe: életérzés. Nem véletlenül látogatott el idén is több mint tízezer partyarc a rendezvényre.

Ahogy közeledtünk, a szokásos női hang, amely folyamatosan ismételte a beléptetésnél a ház szabályait, elegyedett a bentlő

kihallatszódó, brutálisan dübörgő basszussal. Felejthetetlen élmény. A kapuknál fémdetektor és hosszas várakozás, mert mindenkit alaposan átvizsgáltnak, hozzáteszem, nagyon helyesen. Ahogy beléptünk, ismét hasonló díszlet fogadta a látogatókat, mint tavaly. Ez kicsit lelombozott, mert nemes egyszerűséggel a rózsaszínt mindenhol pirosra cserélték. A ruhátárra ismét nem lehet semmi panasz, megfelelő a mérete, és gyors a kiszolgálás. Egyből a Mayday-bolt felé vettük az irányt, és megvettük az elengedhetetlen „pass-tartót”, és ki-k a szükséges partykellékeit. Szétnéztünk a termekben, majd irány a „Main Hall”. Az idei év különlegességét az adta, hogy elkészítették a rendezvény saját himnuszát, mely nem sokkal éjfél előtt hangzott el. A számot a Collins és Behnam páros készítette el. Nevük talán nem cseng túl ismerősen, de a kritikusok szerint elég tehetségesek.

Nem tehetem meg, hogy ne említsek meg egy „magánjellegű” dolgot: nem sokkal ez után a hideg kezdett el futkosni a hátamon, amikor bemondták, hogy a következő szám egyik legjobb barátom, Svenne emlékére szól! Köszönjük nektek, Mayday Team! Svenne: Rest In Peace!

Három óra után jött a Members of Mayday, és ezzel kezdődött meg az önfeledt tombolás. Minden kéz a magasban, „Guest-Book”-osok a színpadon. A reggelit véget nem érő buli az egyik legjobb dolog, ami történhet azzal, aki szereti ezt a zenét!

A tökéletes fény- és hangtechnika mindig alapvető. Azon, hogy remeg a föld, már meg se lepődöm. A Mayday mindig támpontot ad az aktuális partykultúrához, kijelöli az irányt a következő évre, és bemutatja a szórakoztatóipar ezen ágában megjelent fejlesztéseket, újításokat.

Dézsi János

A mentál

Szép reggel volt. Mint minden ilyen reggel, amikor Bálint futni indult. Harmatos fűcsomók az amúgy mocskos városi járda-kockák között. Tavasz, milyen szép is a tavasz! Reggel... friss reggel. Egy óvodás csoport álldogált a buszmegállóban. Az óvónéni izgatottan próbálta visszafogni őket az útestről, amint a csoport nem egy rakoncátlan fiú tagja szeretett volna átkelni az úton. Holott erre nem volt egyáltalán szükség, hiszen jött a busz.. Bálint agyában mindenféle gondolatok megfordultak ilyenkor, futás közben. El kellett ütni az időt valahogy, unalmas volt ez az egész. Ennek ellenére nagyon szerette. Igazán fitt és friss volt tőle, és jól esett a zuhany is az edzés után. Ma is a szokásos napi körét tette meg. El a Leányka utcáig, meg vissza, aztán még néhány opcionális kör a kolesz körül, ahogy jól esik. Ilyenkor mindig Rockyra gondolt, aki sosem adná föl. Ez adott neki erőt az utolsó métereken, amikor – be kell vallani – már nem élvezte annyira a futást. De hát a MAFC jeles atlétájának formában kell lenni!

„Na és a barátnőm, ugye...”

Ez volt az adu ász! Tudta, hogy Lilla nem a külsejéért szereti, de akkor is... Ezt afféle ajándéknak fogta fel, ezzel kedveskedett neki. Na meg a hiúságát is ki tudta elégíteni. Szóval ma reggel is visszafelé menet épp a Szivacsos utca és a festékbolt sarkán fordult be, amikor látta, hogy már nem tud átmenni az úton, autók jönnek. A gyerekek szakadatlanul zúgolódtak a megállóban. A nyugdíjas néni türelmetlenül pillantott a kocsisorra és az éppen érkező buszra. Hacsak nem ugorja át az utat, lekési a buszt.

„Nem érek át... baszki!” – gondolta Bálint és máris azon gondolkodott, hogyan tudna nem megállni futás közben, miközben megvárja az autókat. Nem tartott sokáig, rutinfeladat volt. Elindult visszafelé és, majd ha adódik egy hézag az autók között, akkor átmegy.

„Hopp, itt átférek...” és egy éles fordulattal máris az út másik oldalán termett.

„Na, rólam ne vegyetek példát, gyerekek” – mosolygott magában.

Ebben a pillanatban óriási csattanás, fékcsikorgás, sikoltozás tört ki. Egy autó épp mellette csapódott bele a villanyoszlopba. Apró darabokra tört az egész szélvédő, és iszonyúan behorpadt a motorháztető. Bálint nem tudta, mi történt, eszébe sem jutott, hogy...

– A gyere... – fordult meg azonnal.

– Úristen... – szörnyedt el a látványtól.

Az úttesten összetört autók és üvegszilánkok hevertek. De ez még nem a legrosszabb volt. A buszmegállótól alig egy méterre, az úton közvetlenül, harminchárom gyerek vérbe fagyott holtteste feküdt. Az óvónéni hisztérikusan nevetett és sírt, vagy inkább visított. Sokkot kapott szegény nem volt már magánál.

– Ott van, kapják el! Azt a köcsögöt ott! – ordított egy természetes bámszékodó férfi.

Bálint azonnal futásnak eredt, befordult a sarkon. Macskaügyességgel ugrált a járda betonlapjain, nem először járt már erre. Futott, csak futott, ahogy csak bírt. Lincshangulat volt mögötte. Nem tudni miért, az emberek őt hibáztatták a történetekért.

Ekkor hirtelen egy autó vágott eléje, amiből egy dühös utas szállt ki.

– Állj meg te buzi! El akarsz futni, mi? Tee, köcsög, ott maradsz!!

Eddigre már egy másik Audi farolt be mögé, ahonnan két másik férfi szállt ki. A harmadik a hátsó ülésen már telefonált. Hirtelen nem tudta, mitévő legyen, elfuthatott volna, de autóval úgyis beérték volna. Nem volt menekvés. Másnap furcsa főcímetek lehetett olvasni az újságok hírovaiban.

TÖMEGGYILKOS TÉNYBEN! ÁMOKFUTÓ, 33 HALOTT GYEREK! KÖZBOTRÁNY! GYILKOS FUTÓCIPŐBEN!

Bálint a magáncellában ült, morózan, összetörve. A tegnapi gondolt. Nem tudta elhinni, nem lehet, hogy miatta történt volna. Olyan nincs, hogy harminchárom gyerek megindul az útnak, csak mert ő átmént.

„Nem, ez, ez lehetetlen!” – gondolkodott magában.

Még órákig ült ott, semmi dolga nem volt az acélfalak között. Üres lyuk volt, semmi bútor, alig fény, hideg acél az egész. Idegölő volt. Nyílt az ajtó.

– Barcsay Bálint?

– Iigen...

– Hmm... – méregette magának a nyomozó. Feltehetően az volt, ballonkabát; jegyzetfüzet.

– Maga az, aki megölt harminchárom gyereket és két felnőttest.

– kérdés vagy kijelentés, nem tudta Bálint megállapítani.

– Ártatlan vagyok! Nem öltem meg senkit! – kiabálta már vagy századszorra. Mindenki tömeggyilkosként bánt vele.

– Értem. Persze, tudom én.

– Mit akar?

– Csak feltennék néhány kérdést.

– Elegem van a kérdésekből...

– Ez más lesz, ígérem, mindössze három. – Bálint gondolkodóba esett.

– Rajta. – bökte ki.

– Tudja, mit gondolok én?

Bálint kérdő tekintete ezt mondta: „Mit?”

– Azt, hogy maga befolyásolta a gyerekeket, mentálisan.

– Hmm... – mosolygott Bálint. – Ez már egy kérdés. – vigyorgott.

– Ne szórakozzon velem! – szigorodott meg a nyomozó.

Előhúzott három borítékot a mellzsebéből. Szétterítette őket, mint a kártyát és húzott egyet.

– Mi van benne? – kérdezte, mintha vizsgáztatna.

– Hehh... – mosolyodott el Bálint.

– Egy szerelmes levél! – mondta vidáman. Nem vette komolyan.

A rendőr összehúzta száját. Keményebb lett a tekintete is.

– Rendben. És ebben? – mutatta a második borítékot.

– Egy elefánt! – mondta röhögve Bálint. Gondolta olyat mond, ami biztos nem igaz. Mert hogy férne bele egy elefánt a borítékba?

A kérdező hirtelen ideges lett. Megfeszültek izmai, láthatóan feszült volt. Szája immár egy keskeny vonal volt. Mint valami mennydörgő isten, úgy állt ott az utolsó borítékkal.

– És ez? Ebben mi van? – kérdezte fojtott dühvel.

– Hát... – valami kreatív akart – egy... madár. – röhögött, mert ez nem éppen az a kreativitás, amit remélt magától.

A nyomozó azonban elvesztette önuralmát. Csapkodott, mérges volt. Dagadó erekek a homlokán ordította:

– Mit képzél magáról? HÜLYÉNEK NÉZ MAGA ENGEM? Ezt nem hiszem el... ELEGEM VAN! MAGA... MAGA MOCSKOS KORCSI!

Azzal erőből becsapta maga mögött a cella ajtaját. Dühében eldobta a borítékokat. Mind ott hevertek a padlón. Bálint az első után nyúlt. Tudta, hogy melyik az, mert különböző színűek voltak.

– Na lássuk csak... Hmm... – bontogatta a borítékot.

Majd belenézett. Hirtelen megdermedt. Megemelkedett a pulzusa, gyorsan vert a szíve, alig hitt a szemének. Kétszer is megnézte. A levélben egy idézet állt az Anyeginből. Ez a világ állítólag legsebbe szerelmes levele... Tatjana levele Anyeginnak.

Lehuppant a hideg fémpadlóra, üveges szemekkel nézett a lapra, majd a padlóra, és vissza.

– Nézzük a másodikat, egy elefánt azért mégse... – bár rossz érzése volt.

A másodikban egy fénykép volt, egy kislányról. Az elefánt hátán... Indiában.

Teljesen elvesztette a fejét, lihegett, zihált, csak úgy hullámozott a mellkasa. Észre sem vette, hogy a harmadik borítékot teljesen szét tépte, amikor ki akarta nyitni. Ebben... egy... madár rajza volt, méghozzá egy varjú. Kiterült a padlón, kezei szétárva. A levelek és az eltépett boríték mellette hevertek.

„Nem lehet...” csak erre a két szóra tudott gondolni.

[Folytatás következik]

Home, sweet home – Piszkos ügyek

Figyelembe véve, hogy a legtöbb ember elfoglalt, tanuló, órákra jár, nem jár órára, vagy alszik, egyáltalán nem lényegtelen, kit kell megverni, ha ellepi a szobát a csótányok, vagy hajtóvadászokat indít ellenünk a takarító néni és/vagy szeretett igazgatónk a sarokban kialakult szeméttelp miatt. Hogy elkerüljük a további értelmetlen vérontásokat és atrocitásokat, úgy döntöttünk, sem az éles megfigyelőkésztséget, sem a tudományos alaposságot nem mellőzve megvizsgáljuk, kinek a feladata kivinni a szemetet a szobából.

Szobatársaim bevonása nélkül álltam neki a következő kísérlet végrehajtásának. A szemetest először teleszórtam papírsebkendőkkel, zöldújsággal, erre chipszeszacskókat, ételmaradékokat és üres konzerves dobozokat helyeztem (ezeket pár napig gyűjtöttem egy műanyag tárolóban, az asztalom alatt). Végül, a hatás fokozása érdekében nejlonszatyrokban üres üvegeket pakoltam a szemetes mellé. A szobatársaim ezt természetesen nem látták; csak utólag vették észre, hogy megtelt a szemetes.

Először J.-t kérdeztem meg, a kedvenc riportalanyomat, aki éppen játszott a számítógépén.

Én: Nem kéne levinni a szemetet?

Ő: Jaja.

J. rutinos problémamegoldó, és valószínűleg nem az ő feladata, ha ennyire nem érdekli. Így hát R.-rel kezdtem el beszélgetni.

Én: Te, tele van a szemetes.

Ő: Bazz, a múltkor is én vittem le; egyszer te is igazán levihetnéd a szemetet.

Jó-jó, egyértelmű, hogy levihetném, de ha levinném, nem derülne ki, hogy valójában kinek a feladata, így ezt a lehetőséget elvettem. Inkább várakozni kezdtem. Másnap, egyetem után meglepődve vettem észre, hogy a szemet eltűnt, csak az üvegek maradtak. Hmm. Gondoltam, újabb interjút készítek a szobatársaimmal, hátha elhallgattak valamit előlem. A szobába belépve azonban:

R: Szia Ricsi. Igazán rendes volt tőled, hogy levitted a szemetet.

J: Jaja.

Ez legalább annyira meglepett, mintha botanikus kert épült volna a szoba sarkába, vagy ha normálisan közlekedtek volna a liftek a kolégiumban aznap; ilyesmire egyszerűen nincs felkészülve az ember. Intelligensen fogadkozni kezdek.

Én: Ööö... nem én voltam.

R és J: Úúúú... csak nem a takarító néni volt?

Itt kezdtem el örülni, hogy végre megvan a felelős, hiszen a takarító néni szókapcsolat is mint-

ha arra utalna, hogy a szemétszállítás egyértelműen az ő feladata. Persze az újságírás nem a feltételezések, hanem a tényekre épít. Sikerült a takarító nénit is utolérnem, még lapzártá előtt; pontosabban a szemet eltűnését követő másnap reggelén, mert épp nem volt órám, és a szobában ücsörögtem:

Én: Csókolom. Láttam, hogy...

Takarító néni: Úgy, maguk nem vitték le a szemetet tegnap? Ide figyeljenek, ha így folytatják, ebből a szobából egy disznóól lesz, pedig a...

Én: (mosolygok) Igen. (Ezt J.-től tanultam. Jaja.)

Takarító néni: Jegyezzék meg, hogy a szemetet le kell vinni, látja azokat az üvegeket ott a szatyorban, vigye ki...

Én: Igen...

Sajnos az interjúalany nem engedett szóhoz jutni, így csak közvetve ismertem meg a véleményét. Szerinte nekünk hármunknak kéne levinni a szemetet, ez pedig már csak azért is abszurdum és képzelenség, mert ha hárman fogjuk a szemetest, ki se férünk az ajtón.

A probléma érzékeny voltára utal az is, hogy itt meg nem nevezhetők személyek, akiknek a véleményére voltam kíváncsi, elzárkóztak a nyilatkozattól, vagy olyasmivel szabadkoztak, hogy „ez egyértelmű kérdés”, hogy „ez a ti hármatok feladata, akik a szobában laktok”, „összátok be egymás közt, ki mikor viszi ki”. Pedig még egy kezdő újságíró is könnyen átlátja, hogy ezek bizony kitérő válaszok: nem nevezik meg pontosan a felelőst. Amikor pedig ezt a szemükre vetve tovább puhatolóztam, egyesek egyszerűen „hülyének”, mások „lusta disznónak” tituláltak, aki nem akarja kivinni a szemetet; tegyük hozzá, igazságtalanul és jogtalanul. Kicsit úgy éreztem magam, mintha az 50-es években lennék, és a szexuális kérdésekről kezdenék el a témát teljesen ellenségesen kezelő embereket faggatni, akik, nem értve a dolog fontosságát, egyszerűen perverznek és istenkáromlónak bélyegeznek. Persze ezen a téren azóta lezajlott egyfajta szemléletváltás, de a szemetet eddig a szőnyeg alá lehetett söpörni. Eddig.

Ricsi

A GYSEV legújabb sikerei

Húsvéthétfő. Hatalmas tömeg a soproni pályaudvaron. A délután háromkor induló InterCity vonat („Önök foglalják a helyet!” és „A vonatra csak helyjeggyel lehet felszállni”) éppen beáll. Már délelőtt 11-re elfogyott az összes létező jegy, aki utána próbált jegyet venni, az hoppon maradt. (Igazi üzleti szemlélet egy, az állam által is támogatott vállalatától.) Ekkor derül ki, hogy a 65-ös kocsi egy tévedés folytán nem másodosztályú, hanem elsőosztályú lett.

Ez azt jelenti, hogy mintegy húsz embernek nincs helye az amúgy is zsúfolt vonaton.

Még jó, hogy nekünk foglalják a helyet. Kíváncsi vagyok a jövőképekre, vajon szerepel-e benne, hogy az utasszolgáltatás fenntartása, fejlesztése? Mert ez a MÁV – honlapján is olvasható – jövőképeiből bizony kimaradt.

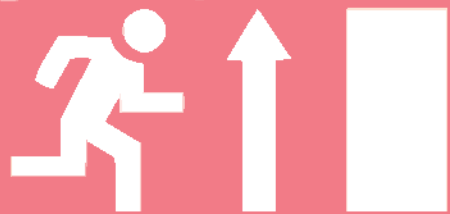
Bacsi

V5 PARTY

a HK bemutatja
május 5-én
21:00-tól

fellép a

HIPERKARMA

előzenekar a

MU:SZI

Schönherz Koli, Irinyi út 42. (4-6 villamos) VIK-eseknek és lányoknak INGYENES! Belépő 500 Ft, BME-s diákkal 300 Ft

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamosmérnöki és Informatikai Kar
Hallgatói Képviselő

